«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ
«ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға
арналған шоғырландырылған қаржы есептілігі,
және Тәуелсіз аудитордың есебі

МАЗМҰНЫ

	Беті
БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПТЫЛЫҒЫ ТУРАЛЫ РАСТАУЫ	2
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	3-7
2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ:	
Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есеп	8-9
Пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	10
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	11-12
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	13
Шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертпелер	14-72

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПТЫЛЫҒЫ ТУРАЛЫ РАСТАУЫ

Тәуелсіз аудитор ұсынған қорытындысында қамтылған аудиторлардың міндеттерін сипаттауымен бірге қарастырылуы тиіс төмендегі өтініш «Қазақстан инжиниринг «Ұлттық Компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») мен оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ» деп аталатын) шоғырландырылған қаржы есептілігіне қатысты басшылық пен аудитордың жауаптылығын шектеу мақсатында жасалған.

Топ басшылығы 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ, оның қызметінің нәтижелерін, ақша құралдарының қозғалысын және осы күні аяқталған жылы өз капиталындағы өзгерістерін барлық маңызды аспектілерде Халықаралық қаржылық есептілік стандартарына (ХҚЕС) сәйкес, дұрыс қамтып көрсететін қаржылық есептілікті дайындалуына жауап береді.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық мыналарға жауаптылықта болады:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- негізделген бағалау мен есептеулерді қолдану;
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтау;
- Компания өз қызметін таяу болашақта жалғастырады деген болжамға сүйене отырып, егер мұндай болжам заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілікті дайындау.

Басшылық, сондай-ақ, мыналарға жауаптылықта болады:

- Компанияның тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қамтамасыз ету;
- Компанияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәрежеде нақты дайындауға кез-келген сәтті мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау және басшылықтың талаптарына қаржылық есептіліктің сәйкестігін қамтамасыз ету;
- өз құзыреті шегінде Компанияның активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барлық ақылға қонымды ықтимал шараларды қолдану.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған шоғырландырылған қаржы есептілігі 2020 жылғы 20 қарашада шығаруға бекітілді.

Топ басшылығы атынан

Сарсембаев А.З. **Басқарма Төрағасы**	**Ли Д.А.** **Басқарушы директор**	**Икматова Г.С.** **Бас бухгалтер**

2020 жылғы 20 қараша
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.

Тел.: +7 727 331 31 34
Факс: +7 727 331 31 35
info@bdokz.com
www.bdokz.com

ТОО "BDO Kazakhstan"
ул. Габдуллина, 6
Алматы, Казахстан
A15H4E3

Tel: +7 727 331 31 34
Fax: +7 727 331 31 35
info@bdokz.com
www.bdokz.com

BDO Kazakhstan LLP
6 Gabdullin Street
Almaty, Kazakhstan
A15H4E3

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰК» АҚ АКЦИОНЕРЛЕРІНЕ ЖӘНЕ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНЕ ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ

Түсіндірмелі пікір

Біз қоса беріліп отырған 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есепке алу саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, шоғырландырылған қаржы есептілігінен, жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептен, капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептен және көрсетілген күні аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен, сондай-ақ, шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертулерден тұратын «Қазақстан Инжиниринг» ҰК» АҚ (бұдан әрі - «Компания») шоғырландырылған қаржы есептілік аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, «Ескертпе пікір білдіру үшін негіздеме» тарауында мазмұндалған мәселенің ықтимал әсерін қоспағанда, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржы есептілік 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың барлық маңызды аспектілеріндегі шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ, шоғырландырылған қаржы нәтижелерін және көрсетілген күні аяқталған жыл бойындағы шоғырландырылған ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік сатындарттарына (ХҚЕС) сәйкес дұрыс ұсынады.

Түсіндірмелі пікір білдіру үшін негіздеме

а) Қаржылық активтер мен түсімдерге қатысты

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап 9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» жаңа стандарты күшіне енді, 2018 жылғы 1 қаңтардағы ХҚЕС енгізу күніне, сондай-ақ 2018 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсанға жаңа стандартты енгізудің ықпалы бағаланбады, бұл ХҚЕС-тен ауытқу болып табылады. ХҚЕС 9 сәйкес қаржы активтері бойынша провизиялар құрудағы жаңа әдістемелерді әзірлеу қажет болды. Атап айтқанда, біз «Сауда және өзге дебиторлық берешек», «Өзге қаржы активтері» және «Ақша қаражаты және оның баламалары» тараулары бойынша күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға қатысты жеткілікті аудиторлық дәлелдер ала алмадық. Нәтижесінде берілген тараулардың ықпалы анықталған жоқ.

Сондай-ақ, есепті кезеңнің басынан бастап басқа стандарт – 15 ХҚЕС (IFRS) күшіне енді. Бұл стандарт 11 ХҚЕС-ті (IAS) «Құрылысқа арналған келісім-шарттар», 18 ХҚЕС-ті (IAS) «Түсім» ауыстырады. 2018 жылғы 1 қаңтардағы ХҚЕС енгізу күніне, сондай-ақ 2018 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсанға жаңа стандартты енгізудің ықпалы бағаланбады, бұл ХҚЕС-тен ауытқу болып табылады. Топ түсімді тану мақсатында тиісті фактілер мен пайымдауларды талдау, бес кезеңнен тұратын модельді қолдану фактісін растайтын ақпаратты ұсынған жоқ. Біз 2019 және 2018 жылдардағы түсімдерді тану және ұсыну дәлдігіне қатысты тиісті аудиторлық дәлелдер ала алмадық. Нәтижесінде берілген тараулардың ықпалы анықталған жоқ.

Товарищество с ограниченной ответственностью "BDO Kazakhstan", зарегистрированное в соответствии с законодательством Республики Казахстан, является участником международного объединения BDO International Limited, британского общества с ответственностью, ограниченной гарантией его участников, и является частью международной сети независимых компаний BDO.

BDO Kazakhstan, a limited liability partnership, registered under the laws of the Republic of Kazakhstan, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms.

Түсіндірмелі пікір білдіру үшін негіздеме (жалғасы)

Біз бухгалтерлерге арналған халықаралық стандарт жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлер этикасы кодексіне (БХСК кодексі) және Қазақстандағы қаржылық есеп берушілік аудитін жүргізуге қолданылатын этика талаптарына сәйкес, Компанияға тәуелді емеспіз және аталған талаптарға және БХСК кодесіне сәйкес, біз өзіміздің өзге де этикалық міндеттерімізді орындадық. Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікір білдіруіміз үшін негіздеме болуға жеткілікті және тиісті болып табылады деп ойлаймыз.

Маңызды жағдайлар

Табыс салығы бойынша шығыстар, КТС бойынша міндеттемелер және пайдаға салынатын салық

Біз шоғырландырылған қаржы есептілігіне 35-ескертпеге назар аударамыз, онда есепті күннен кейінгі кезеңде Топта 2015-2017 жылдары уәкілетті органдар тарапынан салықтар тексерілгені, соның нәтижесінде салықтық тексеру актісі алынғаны, оған сәйкес корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттеменің қосымша есептелуі 5,748,679 мың теңге соманы, сондай-ақ осы салық бойынша 775,504 мың теңге сомада өсімпұлды құрайды.

Топ салық органдарымен келіспейтінін білдірді және ҚР Қаржы министрлігіне салықтық тексеру нәтижелеріне шағым берді және шоғырландырылған қаржы есептілігінде осы міндеттемені мойындамады, өйткені басшылық еурооблигацияларды шығару және орналастыру жөніндегі мәмілеге байланысты шығыстарды шегеруден алып тастауын және осы шығыстарды жарғылық қызмет мақсатында емес және жылдық жиынтық кіріс алу мақсатында емес деп тануын негізсіз деп санайды. Осы қаржы есептілігін шығару кезінде шағымды қарау мерзімі әлі келмеуіне байланысты компанияның шағымына жауап алынған жоқ. Біз бұл мәселеге байланысты өзгертілген пікір білдірмейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Негізгі аудит мәселелері, біздің кәсіби пікіріміз бойынша, ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілікке жүргізілген аудит үшін маңызды деп есептелінетін мәселелер болып табылады. Біз бұл мәселелерді шоғырландырылған қаржылық есептілікке жүргізілген аудит мәтінінде біртұтас алып қарастырдық, және бұл мәселелерге байланысты бөлек пікір білдірмейміз. Біз «Түсіндірмелі пікір білдіру үшін негіздеме» бөлімінде баяндалған мәселелерден басқа, қорытындымызда хабарлануы қажет аудиттің өзге де негізгі мәселелері жоқ екенін анықтадық.

Компанияның 2019 жылғы Жылдық есебіне енгізілген өзге ақпарат

Өзге ақпарат Жылдық есепті қамтиды, бірақ қаржылық есептілік пен оған тәуелсіз аудитордың қорытындысын қамтымайды. Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Жылдық есеп біздің аудиторлық есеп күнінен соң бізге берілетін болады.

Біздің шоғырландырылған қаржы есептілігі бойынша пікіріміз өзге ақпаратқа қолданылмайды, және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір формада сенімділік білдіретін қорытынды жасаймыз.

Қаржылық есептілікке жүргізілген аудитке байланысты, біздің міндетіміз жоғарыда көрсетілген басқа ақпаратты есептеген кезде, онымен танысып, және өзге ақпарат пен қаржылық есептілік немесе біз аудит барысында алған біліміміз арасында маңызды келіспеушіліктердің бар болуы туралы, және өзге ақпараттың басқа мүмкін бұрмалаулары бар болуы туралы сұрақтарды қарастыру болып табылады.

Өзге мәліметтер

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы Компанияның шоғырландырылған қаржы есептілігіне жүргізілген аудитті басқа аудитор жүргізді, ол 2019 жылғы 19 шілдеде осы есептілік туралы түсіндірмелі пікір білдірді.

Басшылықтың, корпоративтік басқаруға, шоғырландырылған қаржы есептілігіне жауап беретін тұлғалардың жауаптылығы

Басшылық ХҚЕС-ке сәйкес, көрсетілген шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау және дұрыс ұсынуға және басшылық жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан маңызды бұрмалаулар болмайтын шоғырландырылған қаржы есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесіне жауаптылықта болады.

Шоғырландырылған қаржы есептілікті дайындау кезінде басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашып көрсетуге және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті болған немесе оның тарату немесе қызметті тоқтатудан басқа қандай да бір өзге дұрыс баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілікті құрастыруға жауаптылықта болады.

Корпоративті басқаруға жауап беретін тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігін даярлауды қадағалауға жауаптылықта болады.

Шоғырландырылған қаржы есептілік аудитін жүргізуге аудитордың жауаптылығы

Біздің мақсатымыз жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан шоғырландырылған қаржы есептіліктің мазмұнында және біздің пікіріміз қамтылатын тексеру қорытындысын шығаруда маңызды бұрмалаулар жоқ екеніне орынды сенімділікке қол жеткізуде. Орынды сенімділік дегеніміз сенімділіктің жоғары деңгейін білдіреді, бірақ, Халықаралық тексеру стандарттарына сәйкес жүргізілген тексеру маңызды бұрмалаулар болған жағдайда, әрқашан оларды анықтаудың кепілі болып табылмайды.

Бұрмалаулар жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан болуы мүмкін және олар жеке-жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін екенін негізді түрде болжауға болса, маңызды болып саналады.

Халықаралық тексеру стандарттарына сәйкес жүргізілген тексеру шеңберінде біз тұтас тексеру бойында кәсіби пайымды қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесіні орындаймыз:

- жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан шоғырландырылған қаржы есептіліктің маңызды бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге қарсы аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болып қызмет ету үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз.

Жосықсыз іс-әрекеттер нәтижесіндегі маңызды бұрмалауларды анықтамау тәуекелі қатенің нәтижесіндегі маңызды бұрмалауларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені, жосықсыз іс-әрекеттер келісім, жалғандық, қасақана қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтетін іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ, Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, тексеру үшін мәні бар ішкі бақылау жүйесі ұғымын аламыз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашып көрсетілуін бағалаймыз;

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізуге аудитордың жауаптылығы (жалғасы)

- қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды басшылықтың қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне маңызды күмәндану пайда болуы мүмкін оқиғалар мен жағдайларға байланысты маңызды белгісіздік бар ма, сол туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз маңызды белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындығы келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті ашып көрсетуге назар аударуымыз керек немесе егер мұндай ақпаратты ашып көрсету тиісті емес болып табылса, пікірімізді өзгертуіміз тиіс.

Біздің қорытындымыз аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, алдағы оқиғалар мен жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін.

- Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе топ ішіндегі қызметке қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Біз топтың аудитін басқаруға, бақылауға және жүргізуге жауап береміз. Біз аудиторлық пікірімізге толық жауап береміз.

- ақпаратты ашып көрсетуді қоса алғанда, тұтас қаржылық есептілікті, оның құрылымы мен мазмұнын ұсынуға, сондай-ақ, қаржылық есептілік өзінің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қаматамасыз етерліктей ұсынады ма, соған бағалау жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен, олардың назарына өзге ақпараттардан басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ, аудиттің нәтижесі бойынша маңызды ескертулер туралы, соның ішінде, аудит процесінде өзіміз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің маңызды кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, өзара ақпараттық іс-әрекетті жүзеге асырамыз.

Біз, сонымен қатар, корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық сәйкесті этикалық талаптардың сақталғандығы туралы арызды береміз және осы тұлғаларды барлық мәселелер бойынша аудитордың тәуелсіздігіне негізді ықпал етуі мүмкін деген барлық өзара қатынастары туралы ақпараттандырдық, ал қажет болған жағдайларда – сақтық шаралары туралы да мәлімдедік.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізуге аудитордың жауаптылығы (жалғасы)

Біз, сонымен қатар, корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық сәйкесті этикалық талаптардың сақталғандығы туралы арызды береміз және осы тұлғаларды барлық мәселелер бойынша аудитордың тәуелсіздігіне негізді ықпал етуі мүмкін деген барлық өзара қатынастары туралы ақпараттандырдық, ал қажет болған жағдайларда – сақтық шаралары туралы да мәлімдедік.

Біздің корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінде ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілігі аудиті үшін мейлінше маңызды болған және сәйкесінше аудиттің негізгі деп табылған мәселелерін анықтаймыз.

Тәуелсіз аудиторлардың осы қорытындысын шығаруға негіз болған нәтижелер бойынша аудит жүргізуге жауапты басшы:

Аудитор Қырықбаева А.М.

№МФ-0000995 аудитордың біліктілік куәлігі

ҚР аудиторларды аттесттаттау жөніндегі біліктілік комиссиясымен

2020 жылы 17 қаңтарда берілген

«BDO Kazakhstan» ЖШС

Қаржы министрлігінің Қаржылық бақылау комитетінің аудиторлық қызметпен айналысуға 2015 жылғы 19 ақпандағы №15003448 мемлекеттік лицензиясы

Директор Т.А. Омаров

«BDO Kazakhstan» ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,

Бостандық ауданы, Ғабдуллин көшесі, 6-үй

2020 жылғы 20 қараша

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

(мың теңгемен)

	Ескерт.	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 1 қаңтар (*3-ескертпе қайта есептелді*)
АКТИВТЕР				
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР				
Негізгі құралдар	6	26,467,734	23,232,514	22,977,934
Материалдық емес активтер		456,982	344,220	401,130
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар	8	5,182,821	4,803,769	6,309,423
Кейінге қалдырылған салық активтері	35	2,503,879	3,416,002	4,154,213
Басқа қаржы активтері		1,100	463	-
Сауда және өзге дебиторлық берешек		2,284	14,949	-
Өзге ұзақ мерзімді активтер	9	882,028	1,990,424	2,086,505
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		**35,496,828**	**33,802,341**	35,929,205
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:				
Тауарлы-материалдық қорлар	10	25,198,163	18,374,644	14,239,904
Сауда және өзге дебиторлық берешек	11	4,345,643	4,061,646	2,238,811
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		543,636	359,907	349,518
Өтелетін өзге салықтар	12	1,345,565	437,166	535,885
Берілген аванстар	13	47,836,641	7,480,888	10,964,636
Өзге ағымдағы активтер	14	1,022,645	828,355	300,598
Өзге қаржы активтері	15	381,557	701,355	917,757
Ақша қаражаты және оның баламалары	16	15,973,894	12,014,459	8,094,176
Ағымдағы активтер жиыны		**96,647,744**	**44,258,420**	**37,641,285**
Сатуға арналған активтер	17	4,305,257	4,341,234	288,519
		100,953,001	**48,599,654**	**37,929,804**
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР		**136,449,829**	**82,401,995**	**73,859,009**
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
КАПИТАЛ:				
Жарғылық капитал	18	26,276,802	24,776,802	21,476,802
Қосымша төленген капитал	19	841,018	841,018	841,018
Жинақталған шығын		(12,770,230)	(7,724,815)	(6,090,681)
Бас компания акционерінің капиталы		*14,347,590*	*17,893,005*	16,227,139
бақыланбайтын үлес	*20*	*691,303*	*661,904*	642,489
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		**15,038,893**	**18,554,909**	16,869,628

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

(мың теңгемен)

	Ескер.	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 1 қаңтар (3-ескертпе қайта есептелді)
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:				
Қарыздар	21	399,788	11,678,193	10,400,000
Болашақ кезеңдердің кірістері	21	-	723,503	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	35	860,859	669,852	916,259
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер		107,329	235,745	364,552
Саудалық кредиторлық берешек	22	2,033	3,235,344	-
Артықшылықты акциялардың борыштық компоненті		136,722	136,722	231,501
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер		25,689	1,206	57,005
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		**1,532,420**	**16,680,565**	**11,969,317**
АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:				
Қарыздар	21	28,252,917	17,801,877	18,358,183
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі		128,172	128,230	127,883
Саудалық кредиторлық берешек	23	15,138,047	5,932,896	5,305,433
Табыс салығы бойынша берешек		173,507	68,544	46,432
Басқа салықтар бойынша берешек	24	1,756,909	2,108,443	1,716,044
Алынған аванстар	25	67,109,757	16,340,065	15,218,001
Өзге ағымдағы міндеттемелер	26	7,319,207	4,786,466	4,248,088
Ағымдағы міндеттемелер жиыны		**119,878,516**	**47,166,521**	45,020,064
Міндеттемелер жиыны		**121,410,936**	**63,847,086**	56,989,381
БАРЛЫҚ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР		**136,449,829**	**82,401,995**	73,859,009

Топ басшылығы атынан

Сәрсембаев А.З.	**Ли Д.А.**	**Икматова Г. С.**
Басқарма Төрағасы	**Басқарушы директор**	**Бас бухгалтер**

2020 жылғы 20 қараша
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.

Төмендегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА МЕН ШЫҒЫН ЖӘНЕ ӨЗГЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

(мың теңгемен)

	Ескер.	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
КІРІСТЕР	27	95,196,305	107,062,826
ӨЗІНДІК ҚҰНЫ	28	(85,493,170)	(100,656,247)
ЖАЛПЫ ПАЙДА		**9,703,135**	**6,406,579**
Әкімшілік шығыстар	29	(6,246,493)	(4,373,429)
Өткізу шығыстары	30	(1,057,987)	(1,065,370)
Өзге кірістер/(шығыстар) нетто	31	(2,629,910)	2,945,752
Бағамдық айырмадан түскен пайда/(шығын), нетто	34	9,854	(1,738,242)
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың пайдадағы/(шығындағы) үлесі	8	21,125	(357,928)
Қаржылық кірістер	32	823,162	142,194
Қаржылық шығыстар	33	(3,853,838)	(2,638,599)
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ШЫҒЫН		(3,290,952)	(679,043)
ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС	35	(1,703,856)	(899,581)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ШЫҒЫН ЖӘНЕ ЖИЫНТЫҚ ШЫҒЫН ЖИЫНЫ		**(4,994,808)**	**(1,578,624)**
Бас компанияның акционеріне қатысты жиынтық (шығын)/табыс жиыны		(5,054,228)	(1,634,134)
Бақыланбайтын үлестерге қатысты жиынтық (шығын)/кіріс жиыны	20	59,420	55,510
		(4,994,808)	**(1,578,624)**

Топ басшылығы атынан

Сарсамбаев А.З.	**Ли Д.А.**	**Икматова Г. С.**
Басқарма Төрағасы	**Басқарушы директор**	**Бас бухгалтер**

2020 жылғы 20 қараша
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.

Төмендегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңгемен)

Көрсеткіштердің атауы	Ескер.	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы		***145,171,944***	***148,871,047***
оның ішінде:			
тауарлар мен көрсетілген қызметтерді сату		22,198,002	39,364,035
өзге түсімдер		52,893	(280,544)
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар		121,455,714	84,261,823
алынған сыйақылар		699,780	765,514
өзге түсімдер		765,555	24,760,219
2. Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы		***141,470,738***	***148,614,349***
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төленген ақша төлемдері		22,156,939	34,609,083
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге берілген аванстар		96,418,015	71,520,995
еңбекақы төлеу бойынша төлемдер		8,717,018	7,623,948
сыйақы төлеу		1,964,741	608,947
табыс салығы және бюджетке төленетін өзге төлемдер		7,547,759	6,144,202
өзге төлемдер		4,666,266	28,107,174
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы		**3,701,206**	**256,698**
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы		***12,825,041***	***17,896,542***
Оның ішінде:			
негізгі құралдарды өткізу		45,500	64,916
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлестік қатысуларын өткізу		-	672,044
еншілес ұйымдарға бақылауды жоғалту кезінде өтеу		2,978,641	2,001,835
өзге қаржы активтерін сату		-	7,157,031
алынған дивидендтер		69,565	160,619
өзге түсімдер		9,731,335	7,840,097
2. Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы		***12,852,814***	***18,057,514***
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу		3,350,968	903,781
материалдық емес активтерді сатып алу		58,722	48,962
өзге қаржы активтерін сатып алу		-	6,850,618
қарыз беру		78,377	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға салынған инвестициялар		-	3,300,000
өзге төлемдер		9,364,747	6,954,153
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы		**(27,773)**	**(160,972)**

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңгемен)

III. Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі		***6,435,943***	***16,409,149***
оның ішінде:			
акциялар мен өзге қаржы құралдарының эмиссиясы		1,500,000	5,503,000
қарыз алу		4,935,943	5,538,193
өзге түсімдер		-	5,367,956
2. Ақша қаражатының істен шығуы, барлығы		***6,179,581***	***12,623,152***
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу		5,990,041	12,538,907
сыйақыны төлеу		-	53,985
дивидендтерді төлеу		60,951	-
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төленетін ақша төлемдері		-	56
өзге де істен шығулар		128,589	30,204
3. Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы		**256,362**	**3,785,997**
4. Валютаның айырбас бағамдарының теңгеге әсері		29,640	38,560
5. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы		3,959,435	3,920,283
6. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	**16**	**12,014,459**	**8,094,176**
7. Есепті кезеңнің аяғындағы ақша қаражаты және оның баламалары	**16**	**15,973,894**	**12,014,459**

Топ басшылығы атынан

Сарсембаев А.З.	**Ли Д.А.**	**Икматова Г. С.**
Басқарма Төрағасы	**Басқарушы директор**	**Бас бухгалтер**

2020 жылғы 20 қараша
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.

Төмендегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

2019 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАҒЫ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңгемен)

	Ескер.	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Жабылмаған шығын	Бас компанияның акционеріне жататын капитал	Бақыланбайтын үлестер	Капитал жиыны
2018 жылғы 1 қаңтарға		**21,476,802**	**841,018**	**(4,788,672)**	**17,529,148**	**642,489**	**18,171,637**
Өткен жылдардың түзетулері	3	-	-	(1,302,009)	(1,302,009)	-	(1,302,009)
2018 жылғы 1 қаңтарға		**21,476,802**	**841,018**	**(6,090,681)**	**16,227,139**	**642,489**	**16,869,628**
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс/(шығын) жиыны		-	-	(1,634,134)	(1,634,134)	55,510	(1,578,624)
Жарғылық капиталға жарна		3,300,000	-	-	3,300,000	-	3,300,000
Төленген дивидендтер	120	-	-	-	-	(36,095)	(36,095)
2018 жылғы 31 желтоқсанға		**24,776,802**	**841,018**	**(7,724,815)**	**17,893,005**	**661,904**	**18,554,909**
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс/(шығын) жиыны		-	-	(5,054,228)	(5,054,228)	59,420	(4,994,808)
(Шығын)/пайда және өткен жылдардың жиынтық (шығыны)/кірісі		-	-	8,813	8,813	-	8,813
Жарғылық капиталға жарна	18	1,500,000	-	-	1,500,000	-	1,500,000
Төленген дивидендтер	20	-	-	-	-	(30,021)	(30,021)
2019 жылғы 31 желтоқсанға		**26,276,802**	**841,018**	**(12,770,230)**	**14,347,590**	**691,303**	**15,038,893**

Топ басшылығы атынан

Сарсамбаев А.З.	**Ли Д.А.**	**Икматова Г.С.**
Басқарма Төрағасы	**Басқарушы директор**	**Бас бухгалтер**

2020 жылғы 20 қараша
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.

Төмендегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі - «Қазақстан инжиниринг» немесе «Компания») Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп индустриясын басқару жүйесін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 наурыздағы № 244 қаулысына сәйкес құрылды. Компания заңды тұлға ретінде Астана қаласының Әділет басқармасында 2003 жылғы 16 сәуірде тіркелді (тіркеу нөмірі №13659-1901-АО). 2005 жылғы 20 мамырда Компания Нұр-Сұлтан қаласының Әділет департаментінде заңды тұлғаны қайта тіркеуден өтті (тіркеу нөмірі №13659-1901-АО). 2020 жылғы 26 наурызда Компанияның тіркеу деректеріне Компанияның атқарушы органының орналасқан жері бойынша өзгерістер енгізілді (Қазақстан, Нұр-сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Керей, Жәнібек хандар көшесі, 12А ғимараты).

Берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік Компания мен оның еншілес кәсіпорындары (бұдан әрі бірлесіп «Топ» деп аталатын) қызметінің нәтижелерін қамтиды. Топтың құрылымы туралы ақпарат 7-ескертпеде берілген.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қауымдасқан және бірлесіп бақыланатын кәсіпорындарында инвестициялары болды (8-ескертпе).

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жалғыз акционері «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ («Акционер», «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ) болды.

2018 жылғы 03 шілдеде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 03 шілдедегі № 405 қаулысымен Компания акциялары топтамасының 100% мемлекеттің меншігіне беріліп, Компания акцияларының мемлекеттік топтамасын иелену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне берілді.

2019 жылғы 12 шілдеде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 12 шілдедегі №501 қаулысымен Компания акциялары топтамасының 100% мемлекеттің меншігіне беріліп, Компания акцияларының мемлекеттік топтамасын иелену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне берілді.

Компания қызметінің негізгі түрлері:

- қорғаныс, қосарлы және азаматтық мақсаттағы тауарлар мен жабдықтарды дамыту, өндіру, өткізу және жою жөніндегі мемлекеттік саясатты орындауға қатысу;
- ішкі қажеттілікті қамтамасыз ету және экспорт үшін қорғаныс және қосарлы мақсаттағы өнімдерді дамытудың және өндірудің ағымдағы және ұзақ мерзімді салааралық бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысу;
- Қазақстан Республикасының қарулы күштері және басқа әскери құрылымдары үшін қорғаныс техникасын және қосарлы мақсаттағы өнімдерді өндіру және импорттау, сондай-ақ оларды экспорттау;
- қорғаныс-өнеркәсіп кешенін конверсиялау бағдарламаларын және дамыту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру;
- мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындауға; мобилизация резервтерін қалыптастыру мен сақтау жөніндегі жоспарларды құруға және іске асыруға қатысу;
- мұнай-газ, теміржол, авиация, ауылшаруашылық, кеме жасау жабдықтарын өндіру, азаматтық мақсаттағы тауарлар өндіру болып табылады.

2015 жылғы мамырда Компания Қазақстан Республикасының мемлекеттік қорғаныс тапсырысының бірыңғай операторы болып белгіленді. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 14 қазандағы №759 қаулысымен «Қазақстан инжинирин» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қорғаныс тапсырысының бірыңғай операторы болып табылмайды. Демек, мемлекеттік тапсырыстағы келісім-шарттар тікелей мемлекеттік тапсырысты орындаушылармен, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарымен жасалатын болады. Алайда, 2020 жылға дейін жасалған ұзақ мерзімді келісім-шарттар жасалған келісім-шарттың талаптарына сәйкес орындалатын болады.

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ (ЖАЛҒАСЫ)

Компания акциялары топтамасын мемлекеттік меншікке беруге байланысты Компанияның 2020-2029 жылдарға арналған жаңа Даму стратегиясы әзірленді. Компанияның Даму стратегиясы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы №969 қаулысымен бекітілген.

Миссиясы: технологиялық әлеуетті тиімді дамыту арқылы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің қажеттіліктерін сапалы қамтамасыз ету үшін бәсекеге қабілетті жоғары технологиялық шешімдер мен өнімдер ұсыну.

Пайымы: «Ұзақ мерзімді перспективада «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ әскери және азаматтық машина жасауда инновациялық және технологиялық (өндірістік) құзыреттердің тиімді орталығына айналады.

Өзінің пайымына қол жеткізу және миссиясын іске асыру үшін Компания қызметтің мынадай стратегиялық бағыттары бойынша белсенді іс-қимылдарды жоспарлауда:

1. Өндірісті әртараптандыру.
2. Инновациялық даму.
3. Өндірістік әлеуетті дамыту және операциялық тиімділікті арттыру.
4. Ұйымдастырушылық даму.
5. Тұрақты даму.
6. Қаржылық тұрақтылық.

Әрбір стратегиялық бағыт бойынша қызметтің стратегиялық мақсаттары, міндеттері мен негізгі көрсеткіштері айқындалған.

Заңды және нақты мекенжайы: 010000, Қазақстан, Нұр-сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Керей, Жәнібек хандар көшесі, 12А ғимараты.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ қызметкерлерінің саны 4,165 адамды құрады (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 4,650 адам).

Операциялық орта

Қазақстанды қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары неғұрлым дамыған нарықтардың тәуекелдерінен ерекшеленетін экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге бейім болады. Қазақстанда бизнестің жүргізілуін реттейтін заңдар мен нормативтік актілер баяғыша тез өзгерістерге бейім. Салық, валюта және кеден заңнамасын әртүрлі түсіну мүмкіндіктері бар. Қазақстанның дамуының болашақ бағыты негізінен қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, мемлекеттің экономикалық, салық және кредиттік-қаржылық саясатына және елдегі политикалық жағдайдың өзгеруіне байланысты.

Қазақстанның мұнай мен газдың үлкен көлемін өндіруіне және экспорттауына байланысты, оның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағаларының өзгерістеріне ерекше сезімтал болып келеді. 2020 жылғы наурызда мұнайдың әлемдік бағасы 40%-дан астамға күрт төмендеді, бұл қазақстандық теңге бағамының негізгі валюталарға қатысты дереу әлсіреуіне әкелді.

Экономикалық жағдайдағы өзгерістердің Топ қызметінің болашақ нәтижелеріне және қаржылық жағдайына ықпалы маңызды болуы мүмкін.

2020 жылдың басында жаңа коронавирус (COVID-19) бүкіл әлемде тез тарала бастады, бұл Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДСҰ) 2020 жылдың наурызында пандемия жариялауына әкелді. Көптеген елдердің COVID-19 таралуын тежеу жөніндегі қабылдаған шаралары көптеген компаниялар үшін операциялық қиындықтарға алып келеді және әлемдік қаржы нарықтарына айтарлықтай әсер етеді. Жағдай жедел қарқынмен дамып келе жатқандықтан, COVID-19 экономиканың әртүрлі салаларындағы көптеген компаниялардың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін, оның ішінде өндірісті тоқтата тұру немесе жабу, жеткізілім тізбегінің үзілуі, персонал карантині, сұраныстың төмендеуі және қаржыландыруды алу қиындықтарымен байланысты операциялардың үзілуімен шектелмейді.

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ (ЖАЛҒАСЫ)

Сонымен қатар, Топ әлемдік экономикаға және негізгі қаржы нарықтарына теріс әсер етуі салдарынан COVID-19 одан да үлкен әсеріне тап болуы мүмкін. Компанияның қызметіне COVID-19-ның едәуір әсері көбінесе вирустың ғаламдық және Қазақстандық экономикаға әсер ету ұзақтығына және таралуына байланысты болады.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС»)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түзетулер мен түсіндірулер.

2019 жылы топ алғаш рет ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалдау» және басқа стандарттарға түзетулер және Топтың қаржылық есептілігіне әсер етпейтін түсіндірулерді қолданды. Топ жасап шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттарды, түсіндірулерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

16-шы ХҚЕС (IFRS) «Жалдау»

16 ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС-ті (IAS) «Жалдау» ауыстырады, 4 КРМФО (IFRIC) «Келісімде жалдау белгілерінің болуын айқындау» түсіндірмесі, 15 ПКР (SIC) «Операциялық жалдау – стимулдар» түсіндірмесі және 27 ПКР (SIC) «Заңгерлік жалдау нысаны бар операциялардың мәнін айқындау» түсіндірмесі. Стандарт жалдау туралы ақпаратты мойындау, бағалау, ұсыну және ашып көрсету қағидаттарын белгілейді және жалға алушылардың баланста жалдау шарттарының көпшілігінің көрсетуін талап етеді.

16-шы ХҚЕС (IFRS) «Жалдау» енгізу Топтың қаржылық есептілігіне айтарлықтай есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

23 ХҚЕТК (IFRIC) *«Пайдаға салық есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»* түсіндірмесі

Түсіндірме салықтық түсініктердің белгісіздігі болған кезде пайдаға салықты есепке алу тәртібін қарайды, бұл 12 ХҚЕС(IAS) қолданылуына ықпал етеді. Түсіндірме 12 ХҚЕС (IAS) қолдану саласына жатпайтын салықтарға немесе алымдарға қолданылмайды, сондай-ақ белгісіз салықтық түсініктермен байланысты пайыздар мен айыппұлдарға қатысты айрықша талаптарды қамтымайды. Атап айтқанда, түсіндірме келесі мәселелерді қарайды:

- ұйымның белгісіз салықтықтүсініктерді жеке қарастыруын не қарастырмауын;
- салықтық түсініктерді салық органдарының тексеруіне қатысты ұйым жасайтын жорамалдар;
- ұйым салық салынатын пайданы (салықтық залалды), салықтық базаны, пайдаланылмаған салықтық залалдарды, пайдаланылмаған салықтық жеңілдіктерді және салық мөлшерлемелерін қалай анықтайды;
- ұйым фактілер мен жағдайлардың өзгеруін қалай қарайды.

Топ әрбір анықталмаған салықтық түсіндірмені жеке немесе бір немесе бірнеше басқа анықталмаған салықтық түсіндірмелермен бірге қарастыру керектігін анықтайды және белгісіздікті шешудің нәтижесін дәлірек болжауға мүмкіндік беретін тәсілді қолданады.

Бұл түсінік Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС») (ЖАЛҒАСЫ)

9-шы ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер - *«Әлеуетті теріс өтеммен мерзімінен бұрын өтеу туралы шарттар»*

9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес борыштық құрал шартпен көзделген ақша ағындары «негізгі борыш сомасының және негізгі борыш сомасының өтелмеген бөлігіне пайыз есебіне төлемдер ғана» болса («ақша ағындарының» өлшемі) және құрал осындай сыныптауға мүмкіндік беретін тиісті бизнес-модельдің шеңберінде ұстап қалынатын болса, амортизацияланған құны немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалана алады ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзетулер қаржылық актив қай оқиғаның немесе жағдайдың шарттың мерзімінен бұрын бұзылуына алып келетініне қарамастан, сондай-ақ қай тарап шарттың мерзімінен бұрын бұзылуы үшін негізді өтемді төлейтініне немесе алатынына қарамастан, «ақша ағындарының» өлшемін қанағаттандыратынын түсіндіреді. Бұл түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

19-шы ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – *«Бағдарламаға өзгертулер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу»*

19 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер бағдарламаға өзгерістер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу есепті кезеңнің ішінде болатын жағдайларда есепке алу тәртібін қарастырады. Түзетулер, егер бағдарламаға өзгерістер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу есепті кезеңнің ішінде болса, ұйым бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақыны және бұл оқиғадан кейінгі бағдарлама активтерін көрсететін белгіленген төлемдерімен бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған актуарлық жорамалдарға орай бағдарламаға өзгерістер енгізуден, оны қысқартудан немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтеуден кейін кезеңнің қалған бөлігіне қатысты ағымдағы кезең қызметтерінің құнын анықтауы тиіс екенін түсіндіреді. Ұйым, сондай-ақ, бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақыны және бұл оқиғадан кейінгі бағдарлама активтерін көрсететін белгіленген төлемдерімен бағдарламаның таза міндеттемесін (активін); және бұл белгіленген төлемдерімен бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған дисконттау мөлшерлемесін пайдаланумен бағдарламаға өзгерістер енгізуден, оны қысқартудан немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтеуден кейін кезеңнің қалған бөлігіне қатысты пайыздың таза шамасын анықтауы тиіс.

Бұл түзетулер Топтың қызметіне қолданылмайды.

28-ші ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – *«Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар»*

Түзетулерде түсіндірілгендей, ұйым 9-шы ХҚЕС-ті (IFRS) үлестік қатысу әдісі қолданылмайтын, бірақ шын мәнінде қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға салынған таза инвестицияның бір бөлігін (ұзақ мерзімді салымдарды) құрайтын қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға ұзақ мерзімді салымдарға қатыс ты қолдануға тиіс. Бұл түсініктеме маңызды, себебі онда 9-шы ХҚЕС-тегі (IFRS) болжалды кредит шығындары үлгісі осындай ұзақ мерзімді қатысу үлестеріне қатысты қолданылады деп ұйғарылады.

Сондай-ақ түзетулерде түсіндірілгендей, 9-шы ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану кезінде ұйым қауымдастырылған ұйымның немесе бірлескен кәсіпорынның қандай да бір шеккен залалын, немесе таза инвестицияның құнсыздануынан болған залалды назарға алмайды, олар «Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға салынған инвестициялар» 28-ші ХҚЕС-ін (IAS) қолданудың нәтижесінде туындайтын қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға салынған таза инвестицияны түзету ретінде танылған.

Бұл түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС») (ЖАЛҒАСЫ)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдіру, 2015-2017 жылдар кезеңі
«Бизнестердің біріктірілуі» 3-ші ХҚЕС (IFRS)

Түзетулерде түсіндірілгендей, егер ұйым бірлескен операция болып табылатын бизнесті бақылауға ие болса, онда ол бизнестерді біріктіруді кезең-кезеңімен жүзеге асыруға қатысты талаптарды қолдануға тиіс, бұған бірлескен операцияның активтері мен міндеттемелеріндегі бұрынғы иеліктегі қатысу үлестерін әділ құны бойынша қайта бағалау да кіреді. Осы орайда сатып алушы бұрын бірлескен операциялардағы оның иелігінде болған бүкіл қатысу үлесін қайта бағалауға тиіс.

Бұл түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

«Бірлескен кәсіпкерлік» 11-ші ХҚЕС (IFRS)

Бірлескен операцияға қатысатын, бірақ оған бірлескен бақылау жасау өкілеттігі жоқ тарап, бұл термин 3-ші ХҚЕС-те (IFRS) айқындалғандай, қызметі бизнес болып табылатын тиісті бірлескен операцияларға қатысты бірлескен бақылауға ие бола алады. Түзетулерде түсіндірілгендей, мұндай жағдайларда бұрын осы бірлескен операцияда болған қатысу үлестері қайта бағаланбайды.

«Пайдаға салынатын салық» 12-ші ХҚЕС (IAS)

Түзетулерде түсіндірілгендей, дивидендке қатысты салықтың салдары меншік иелерінің арасында үлестіруден гөрі, үлестірілетін пайда әкелген бұрынғы операцияларға немесе оқиғаларға көп дәрежеде байланысты. Демек, ұйым дивидендке қатысты салықтың салдарын пайданың немесе залалдың, басқа да жиынтық табыстың немесе меншікті капиталдың құрамында тануға тиіс, бұл ұйымның осындай бұрынғы операцияларды немесе оқиғаларды алғашқыда қайда танығанына байланысты жасалады.

Ұйым бұл түзетулерді алғаш рет қолданғанда, оларды ең ертедегі салыстырмалы кезеңнің басында немесе бұл күннен кейін танылған дивидендтерге қатысты салық салдарына қолдануға тиіс.

Топтың қолданыстағы саясаты түзетулердің талаптарына сай болғандықтан, олардың қолданылуы Топтың қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

«Қарыздар бойынша шығын» 23-ші ХҚЕС (IAS)

Түзетулерде түсіндірілгендей, ұйым жіктелетін активті сатып алу үшін арнайы алынған қарыздарды, осы активті мақсатына сай пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін қажетті барлық әрекеттер іс жүзінде аяқталған кезде, жалпы мақсаттарға алынған қарыздардың құрамында есепке алуға тиіс.

Ұйым бұл түзетулерді алғаш рет қолданып отырған жылдық есептік кезеңнің басында немесе ол күннен кейін туындаған қарыздар бойынша шығынға қатысты қолдануға тиіс.

Бұл түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде Компанияның қаржылық есептілігін шығару күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсіндірмелерді, егер қолданылатын болса, олардың күшіне ену күнінен бастап қолдануға ниет білдіріп отыр.

«Сақтандыру шарттары»

2017 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес ақпаратты ашып көрсету мен бағалау, ұсыну және ашып көрсету мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа ауқымды стандарты 17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» шығарды.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС») (ЖАЛҒАСЫ)

17 ХҚЕС (IFRS) күшіне енгенде, ол 2005 жылы шығарылған 4 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттарын» ауыстырады. 17 ХҚЕС (IFRS) оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан сақтандыру шарттардың барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан ерекшеленетін сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу талаптарымен белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Қолданылу аясынан бірнеше ерекшелік бар. 17 ХҚЕС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады, әрі ол сақтандырушылар үшін барынша тиімді әрі бірізді болып табылады. Алдыңғы жергілікті есепке алу саясаттарына негізделетін 4 ХҚЕС (IFRS) талаптарымен салыстырғанда, 17 ХҚЕС (IFRS) сақтандыру шарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынып, есепке алудың барлық ақылға қонымды аспектілерін қамтиды. 17 ХҚЕС-тің (IFRS) негізінде келесімен толықтырылған ортақ модель жатыр:

- Инвестициялық табысқа тікелей қатысумен сақтандыру шарттары үшін белгілі түрлендірулер (ауыспалы сыйақы әдісі).
- Жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлу негізіндегі тәсіл) негізінен қысқа мерзімді шарттарға арналған.

17 ХҚЕС (IFRS) 2021 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпарат беру талап етіледі. Ұйым 17 ХҚЕС (IFRS) алғаш қолдану күніне немесе оған дейін 9 ХҚЕС (IFRS) және 15 ХҚЕС (IFRS) қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл стандарт Компанияға қолданылмайды.

3 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету — *«Бизнесті айқындау»*

2018 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес «Бизнестерді біріктіру» 3 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулерді шығарды, олар «бизнес» терминінің анықтамасын өзгертті және ұйымдарға иемденген қызмет және актив түрлерінің жиынтығы бизнес болып табылатындығын не табылмайтындығын анықтауларына көмектесуі тиіс. Бұл түзетулер бизнеске қойылатын ең аз талаптарды нақтылайды, нарыққа қатысушылар қандай да бір жетпейтін элементті ауыстыруға қабілетті екендігін бағалауды жоққа шығарады, ұйымдарға иемденген процесс маңызды болып табылатындығын бағалауларына көмектесу үшін басшылықты қосады, бизнестің және қайтарымдылығының анықтамасын тарылтады, сондай-ақ әділ құн шоғырлануының болуына міндетті емес тестті енгізеді. Түзетулермен бірге жаңа бейнелі мысалдар көрсетілді. Топ бұл түзетулердің ықпалына бағалау жүргізеді.

1 ХҚЕС-ке (IAS) және 8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер — *«Маңыздылықты айқындау»*

2018 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес түрлі стандарттардағы маңыздылықтың анықтамасын келісу және бұл анықтаманың кейбір аспектілерін түсіндіру үшін «Қаржылық есептілікті ұсыну» 1 ХҚЕС-ке (IAS) және «Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер және қателер» 8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулерді шығарды. Жаңа анықтамаға сай «егер ақпаратты жіберіп алу, оны бұрмалау немесе бүркеу нақты есеп беретін ұйым туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын бұл қаржылық есептіліктің негізінде олар қабылдайтын жалпы мақсаттағы қаржылық есептілікті негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне ықпал етеді деп негізделген түрде күтуге болатын болса, ақпарат маңызды болып табылады».

Маңыздылықты айқындауға түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС») (ЖАЛҒАСЫ)

ХҚЕС (IAS) 1 «Қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде міндеттемелерді жіктеу» түзетулері (ХҚЕС 2010-2012 жж. циклдерінің жыл сайынғы жақсартуларын қалыптастыру жөніндегі жоба шеңберінде)

Түзетулер, егер ұйым міндеттемені күтсе және оны қайта қаржыландыру немесе оны өтеу мерзімін ауыстыру өкілеттігі болса, бұрынғы қарыз берушімен қолданыстағы кредиттік желі шеңберінде есепті кезеңнен кейін кемінде 12 айға тең немесе ұқсас шарттарда ұзақ мерзімді міндеттеме ретінде жіктелетінін түсінуді жеңілдетуге арналған.

Түзетулер қаржылық жағдай туралы есебінде міндеттемелерді ұсыну бөлігінде ғана өзгеріс енгізеді сома бөлігіне, ақпаратты мойындау немесе ашу сәтіне өзгеріс енгізбейді.

Түзетулерде түсіндірілгендей, жіктеу есепті кезеңнің соңында міндеттемені өтеуді кемінде 12 айға кейінге қалдыру құқығының болуына негізделуі тиіс екенін түсіндіреді. Осыған орай, нақты түрдегі түзетулер «есепті кезеңнің соңында» орын алған құқықтар ғана міндеттемелерді жіктеуге ықпал ету керек екенін көрсетеді. Бұл ретте жіктеу ұйымның контрагентке ақша қаражатын, үлестік құралдарды немесе өзге активтерді немесе қызметтерді аударуды білдіретін міндеттемені өтеуді кейінге қалдыру құқығын пайдаланатындығына қатысты күтулерге байланысты емес.

Түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

9 ХҚЕС (IFRS), ХҚЕС 39 (IAS) және 7 ХҚЕС (IFRS) «Базалық проценттік мөлшерлемені реформалау» түзетулері

ҚЕХС жөніндегі Кеңес шығарған түзетулер, базалық проценттік мөлшерлеме реформасы тікелей әсер ететін хеджирлеудің барлық қатынастарына ҚЕХС (IFRS) 9 немесе ҚЕХС (IAS) 39 бойынша хеджирлеуді есепке алу бөлігінде талаптарды қолданатын ұйымдарға қатысты болады.

Түзетулер хеджирлеуді есепке алу бөлігінде жеке талаптарға, ұйымдар базалық проценттік мөлшерлеме базалық проценттік мөлшерлемені реформалау нәтижесінде өзгермейді деген жорамалды негізге ала отырып, осы талаптарды хеджирлеуді есепке алу бөлігінде қолданады деп, өзгерістер енгізеді.

Түзетулер 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап және осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Өзгерістер, ұйым осы түзетулерді алғаш рет қолданатын есепті кезеңнің басындағы жағдай бойынша өзге жиынтық кірістің құрамында танылған пайда немесе залал сомасына ретроспективті түрде қолданылады.

ХҚЕС стандартындағы «Тұжырымдамалық негіздер» сілтемелеріне түзетулер

2018 жылғы 29 наурызда жарияланған сәттен бастап күшіне енген қайта қаралған тұжырымдамалық негіздермен қатар, ХҚЕСК «ХҚЕС стандартындағы «Тұжырымдамалық негіздер» сілтемелеріне түзетулерді шығарды. Осы құжат ХҚЕС (IFRS) 2, ХҚЕС (IFRS) 3, ХҚЕС (IFRS) 6, ХҚЕС (IFRS) 14, ХҚЕС (IAS) 1, ХҚЕС (IAS) 8, ХҚЕС (IAS) 34, ХҚЕС (IAS) 37, ХҚЕС (IAS) 38, ХҚЕТК (IFRIC) 12, ХҚЕТК (IFRIC) 19, ХҚЕТК (IFRIC) 20, ХҚЕТК (IFRIC) 22 және ТТК (SIC) 32 түзетулерін қамтиды.

Алайда, барлық түзетулер осы стандарттар мен өзгерістерді түсіндіруге сілтеме жасамайды және олар қайта қаралған Тұжырымдамалық негіздерден алынған дәйексөздерді қамтиды.

Кейбір стандарттар мен өзгерістерде жаңартулар, олар сілтеме жасайтын тұжырымдамалық негіздердің нұсқаларына нұсқауды білдіреді (2001 жылы ХҚЕСК қабылдаған «ХБЕСК тұжырымдамалық негіздері», 2010 жылы қабылданған «ХҚЕСК тұжырымдамалық негіздері» немесе 2018 жылы жаңа қайта қаралған «Тұжырымдамалық негіздер») немесе стандарттағы анықтамалар жаңа шығарылған «Тұжырымдамалық негіздерде» берілген анықтамаларға сәйкес жаңартылмағандығы туралы нұсқаулар.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ («ХҚЕС») (ЖАЛҒАСЫ)

Түзетулер (егер олар қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге жаңартуларды іс жүзінде енгізсе) 2020 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

ХҚЕС-на сәйкестік туралы мәлімдеме

ХҚЕС (IFГС8) 9 «Қаржы құралдары» және ХҚЕС (IFF8) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» стандарттарын қолдануды қоспағанда, ХҚЕС-на сәйкес дайындалған «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ шоғырландырылған қаржы есептілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрекет ететін Компанияның ашық пайдалануы үшін ұсынылды. Шоғырландырылған қаржы есептілігіне негізгі компанияның бас кеңсесінде қол жеткізуге болады, оның орналасқан мекенжайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Керей, Жәнібек хандар көшесі, 12А.

Құнды анықтау үшін негіз

Шоғырландырылған қаржы есептілігі, кейбір қаржы құралдарын қоспағанда, бастапқы құн қағидаты негізінде дайындалды.

Тарихи құн әдетте тауарға немесе қызметке айырбас ретінде берілген сыйақының әділ құны негізінде анықталады.

Әділ құн бағалау күні нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміленің шеңберінде активті сату кезінде алынатын немесе мұндай бағаның бағалаудың басқа әдістемесін пайдаланумен тікелей қадағаланатын немесе есептеу жолымен алынған баға болып табылатынына қарамастан, міндеттемелерді беру кезінде төленетін бағаны көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалау кезінде Компания, егер нарыққа қатысушылар бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің бағасын қалыптастыру кезінде мұндай сипаттамаларды ескермесе, активтің немесе міндеттеменің сипатын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және/немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін бұл қаржы есептілігіндегі әділ құн жоғарыда көрсетілген тәсілмен анықталады, бұған ХҚЕС (IA5) 17 қолдану саласына жататын жалдау келісімдері, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте, мысалы, ХҚЕС (IA5) 2-гі мүмкін өткізудің таза құны немесе ХҚЕС (IA5) 36-ғы пайдалану құндылығы секілді әділ құн болып табылмайтын бағалау кірмейді.

Бұдан басқа, есептілікті жасау кезінде әділ құны бойынша бағалау бастапқы деректердің қадағалануына және бағалау үшін олардың елелілігіне байланысты 1, 2 және 3-ші деңгейлер бойынша жіктеледі:

- 1-ші деңгей - бағалау күні кәсіпорын бақылай алатын осындай активтерге және міндеттемелерге баға белгіленімдері (түзетулерсіз);
- 2-ші деңгей — 1-ші деңгейге сай келмейтін, бірақ актив немесе міндеттеме үшін тікелей не жанама бақыланатын бастапқы деректер; және
- 3-ші деңгей — актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер.

Функционалдық валюта және таныстыру валютасы

Бұл шоғырландырылған қаржы есептілігі қазақстандық теңгемен («теңге») көрсетілді, ол Топтың функционалдық валютасы және қаржы есептілігін ұсыну валютасы болып табылады. Теңгемен көрсетілген барлық сандық көрсеткіштер (таяу) мыңға дейін дөңгелектелді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шетелдік валютадағы операциялар

При подготовке консолидированной финансовой отчетности Группы, сделки в валюте, отличающейся от функциональной (в иностранной валюте), отражаются по курсу на дату совершения сделки. Денежные статьи, выраженные в иностранных валютах, пересчитываются по соответствующему валютному курсу на дату составления консолидированной финансовой отчетности. Неденежные статьи, учитываемые в иностранной валюте и оцениваемые по справедливой стоимости, подлежат пересчету по обменным курсам, действовавшим на дату определения справедливой стоимости. Неденежные статьи, отраженные по исторической стоимости, выраженной в иностранной валюте, не пересчитываются.

Валюталар бағамының өзгерісі нәтижесінде туындайтын ақшалай баптар бойынша бағамдық айырмалар олар туындаған кезеңнің пайдасы мен залалында көрсетіледі, оған мыналар кірмейді:

- өндірістік мақсатта болашақта пайдалануға арналған аяқталмаған құрылыс объектілеріне жататын шетелдік валютадағы қарыздар бойынша бағам айырмалары мұндай активтердің құнына шетелдік валютадағы қарыздар бойынша пайыздық шығыстарды түзету ретінде енгізіледі;
- жекелеген валюталық тәуекелдерді хеджирлеу мәмілелері бойынша бағам айырмалары; және
- өтеу жоспарланбайтын және ықтималдығы аз (мұндай баптар таза инвестициялардың бөлігін білдіреді), бастапқыда өзге жиынтық кірісте көрсетілетін және берешекті өтеу кезінде пайда мен залалға қайта жіктелетін шетелде қызметін жүргізетін бөлімшелермен Компанияның өзара есеп айырысу баптары бойынша бағам айырмалары.

Үздіксіз қызмет қағидаты

Бұл шоғырландырылған қаржы есептілігі Топ үздіксіз қызмет қағидатын ұстанатыны туралы жорамалға орай ХҚЕС-ке сәйкес дайындалды. Мұның өзі таяу болашақта Топтың әдеттегі қызметінің барысында Топтың активтерін өткізуді және міндеттемелерін өткізуді көздейді. Басшылық Топтың әдеттегі қызметінің барысында Компания активтерін өткізе және міндеттемелерін өтей алады деп санайды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері ағымдағы активтерден 18,925,515 мың теңге сомасына асып түсті (2018 жылғы 31 желтоқсанда ағымдағы міндеттемелер ағымдағы активтерден 1,433,133 мың теңгеге жоғары болды), бұл «Қазақстан Халық Банкі» АҚ алдындағы қарыздың ағымдағы бөлігін өтеу және «Самұрық-Қазына» АҚ қаржылық көмегі қажеттілігіне байланысты. 2019 жылы таза шығын 4,994,808 мың теңгені құрады (2018 жылы таза шығын: 1,578,624 мың теңге).

Топ басшылығы мыналарға байланысты Топ таяу болашақта өз қызметін жалғастырады деп санайды:

- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 14 қазандағы №759 қаулысына сәйкес «Қазақстан инжинирин» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының мемлекеттік қорғаныс тапсырысының бірыңғай операторы болып табылмайды. Демек, мемлекеттік тапсырыс шеңберіндегі келісім-шарт тікелей мемлекеттік тапсырысты орындаушылармен, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарымен жасалатын болады. Алайда, 2020 жылға дейін жасалған ұзақ мерзімді келісім-шарттар орындалатын болады.

- Компания «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» акционерлік қоғамының активтерін инвестициялауға арналған қаржы құралдарының тізбесін айқындау туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 13 қарашадағы №1081 қаулысына толықтыру енгізу туралы, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 28 желтоқсандағы №1003 қаулысына өзгерістер енгізу бойынша жұмыс жүргізді, оған сәйкес қаржы құралдарының тізімі «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ шығарған облигациялармен толықтырылды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

2020 жылғы 5 мамырдан бастап Компанияның облигациялары «Негізгі» алаңының «Борыштық бағалы қағаздар» секторының «Облигация» санаты бойынша «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның ресми тізіміне енгізілді. Тартылған қаражат екінші деңгейдегі банктердің қарыздарын өтеуге бағытталатын болады.

- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы №969 қаулысымен «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-ның 2020-2029 жылдарға арналған Даму стратегиясы бекітілді. Пайымға сәйкес стратегиялық перспективада «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ әскери және азаматтық машина жасауда инновациялық және технологиялық (өндірістік) құзыреттердің тиімді орталығына айналады. 2029 жылға қарай «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ – бұл операциялық басқару элементтері бар холдингтік құрылым. «Қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 3) тармақшасында қару-жарақ пен әскери техниканың қазақстандық өндірушілері үшін компания құрамында қорды құру көзделген.

- «Армия-2020» халықаралық әскери-техникалық форумында «Қазақстан инжиниринг» тобының компанияларымен қос мақсаттағы өнімдерді импорттау мен экспорттау, оны құрастыру бойынша құзыреттілікті беру, сондай-ақ жалпы сомасы 6 млрд. теңгеден астам сомаға бұйымдарды күрделі жөндеу және қызмет көрсету бойынша бірқатар келісімшарттарға, келісімдерге, шарттарға қол қойылды.

Жоғарыда баяндалғанның нәтижесінде, басшылықтың пікірінше, Топ таяу болашақта өзінің үздіксіз қызметін жалғастыратын болады.

Салыстырмалы деректерді ұсыну

Компания есеп жылында ұсыну тәртібіне сәйкес келтіру мақсатында салыстырмалы ақпаратты қайта есептеуді жүзеге асырды.

Басшылық салыстырмалы деректердегі түзетулер Компания қызметінің нәтижелері туралы неғұрлым нақты және сенімді түсінік береді деп санайды.

Өткен жылдардың түзетулері

1,302,009 мың теңге сомасында түзетулер өткен кезеңдердегі төлем көзінен КТС есептен шығарылған сомаларын қамтиды. Басшылық 2018 жылдың бастапқы сальдосындағы бұл түзету топ қызметінің нәтижелері туралы шынайы түсінік береді деп санайды. Түзетулерден кейін 2018 жылғы 1 қаңтардағы қаржылық жағдай туралы есеп мынадай түрде ұсынылды:

	2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептілікке сәйкес	**Түзетулер**	**2018 жылғы 1 қаңтарда аяқталған жылға және қайта есептеуден кейін**
Қаржылық жағдай туралы есеп			
Ағымдағы активтер			
Кіріс салығы бойынша алдын ала төлем	1,651,527	(1,302,009)	349,518
Активтер жиыны	75,161,018	(1,302,009)	73,859,009
Капитал			
Жинақталған шығын	(4,788,672)	(1,302,009)	(6,090,681)
Капитал мен міндеттемелер жиыны	75,161,018	(1,302,009)	73,859,009

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша түзетулердің әсері келесідей берілген:

	Алдыңғы кезеңнің есептілігіне сәйкес	**Түзетулер**	**2018 жылғы 1 қаңтарда аяқталған жылға және қайта есептеуден кейін**
Қаржылық жағдай туралы есеп			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	23,273,941	(41,427)	23,232,514
Материалдық емес активтер	359,161	(14,941)	344,220
Қауымдасқан және бірлескен компанияларға инвестициялар	4,901,436	(97,667)	4,803,769
Кейінге қалдырылған салық активтері	2,849,901	566,101	3,416,002
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	26,414	(11,465)	14,949
Өзге ұзақ мерзімді активтер	1,990,840	(416)	1,990,424
Ағымдағы активтер			
Тауарлы-материалдық қорлар	18,554,184	(179,540)	18,374,644
Кіріс салығы бойынша алдын ала төлем	258,700	101,207	359,907
Сауда-дебиторлық берешегі	4,061,485	161	4,061,646
Берілген аванстар	7,479,880	1,008	7,480,888
Өзге ағымдағы активтер	1,321,133	(492,778)	828,355
Активтер жиыны	**82,571,752**	**(169,757)**	**82,401,995**
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	12,401,696	(723,503)	11,678,193
Болашақ кезеңдер кірістері	-	723,503	723,503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	624,061	45,791	669,852
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	-	1,206	1,206
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Кіріс салығы бойынша берешек	68,550	(6)	68,544
Алынған аванстар	16,593,024	(252,959)	16,340,065
Өзге ағымдағы міндеттемелер	5,736,942	(950,476)	4,786,466
Капитал			
Бөлінбеген пайда (шығын)	(8,711,502)	986,687	(7,724,815)
Капитал мен міндеттемелер жиыны	**82,571,752**	**(169,757)**	**82,401,995**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

	Алдыңғы кезеңнің есептілігіне сәйкес	Түзетулер	2018 жылғы 1 қаңтарда аяқталған жылға және қайта есептеуден кейін
Жиынтық кіріс туралы есеп			
Кірістер	107,968,993	(906,167)	107,062,826
Өзіндік құны	(101,850,406)	1,194,159	(100,656,247)
Әкімшілік шығыстар	(4,482,034)	108,605	(4,373,429)
Іске асыру бойынша шығыстар	(1,114,834)	49,464	(1,065,370)
Өзге шығыстар /кірістер, нетто	3,228,338	(282,586)	2,945,752
Бағамдық айырмадан түскен пайда /шығын, нетто	(1,689,320)	(48,922)	(1,738,242)
ҚК және БК пайдасындағы/шығынындағы үлесі	(260,261)	(97,667)	(357,928)
Қаржылық кірістер	110,866	31,328	142,194
Қаржылық шығындар	(2,909,530)	270,931	(2,638,599)
Кіріс салығы бойынша үнемдеу	(1,567,123)	667,542	(899,581)
Барлық жиынтық кіріс /(шығын)	**(2,565,311)**	**1,166,227**	**(1,578,624)**

Есеп саясатындағы өзгерістер

Топ алғаш рет «Жалдау» 16-шы ХҚЕС-ін (IFRS) қолданды. Осы қаржылық есептілік стандартын қолдануға байланысты өзгерістердің сипаты және әсері туралы ақпарат төменде ашылып көрсетілген.

2019 жылы Топ сонымен қатар алғаш рет кейбір стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер қолданды, бірақ олар оның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

Топ қабылданған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

16-шы ХҚЕС (IFRS) «Жалдау»

16 ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС-ті (IAS) «Жалдау» ауыстырады, 4 КРМФО (IFRIC) «Келісімде жалдау белгілерінің болуын айқындау» түсіндірмесі, 15 ПКР (SIC) «Операциялық жалдау – стимулдар» түсіндірмесі және 27 ПКР (SIC) «Заңгерлік жалдау нысаны бар операциялардың мәнін айқындау» түсіндірмесі. Стандарт жалдау туралы ақпаратты мойындау, бағалау, ұсыну және ашып көрсету қағидаттарын белгілейді және жалға алушылардың балансга жалдау шарттарының көпшілігінің көрсетуін талап етеді.

Жалға беруші үшін 17-ші ХҚЕС-пен (IAS) салыстырғанда 16-шы ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес есепке алу тәртібі іс жүзінде өзгермейді. Жалға берушілер жалдауды жіктегенде 17-ші ХҚЕС (IAS) сияқты дәл сол жіктеу қағидаттарын пайдаланады, бұл орайда олар жалдаудың екі түрін: операциялық және қаржылық жалдауды бөліп көрсетеді. Осылайша, 16-шы ХҚЕС-тің (IFRS) қолданылуы Топ жалға беруші болып табылатын жалдау шарттарының есебін жүргізуге әсер еткен жоқ.

Топ түрлендірілген ретроспективалы тәсілдемені пайдаланалану арқылы 16-шы ХҚЕС-ті (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтарда алғаш рет қолданды.

Бұл стандартқа ауысқан кезде Топ практикалық сипаттағы оңайлатуды пайдалану туралы шешім қабылдады, бұл келісімшарттың тұтастай немесе оның жеке компоненттерінің 2019 жылғы 1 қаңтардағы жалдау шарты болып табылатындығына қайта талдау жасамауға мүмкіндік береді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Оның орнына, Топ алғаш қолдану күнінде стандартты тек бұрын 17-ші ХҚЕС (IAS) және ХҚЕТК (IFRIC) 4-ші Түсініктемесін қолдану арқылы жалгерлік шарттары деп сәйкестендірілген шарттарға ғана қолданды.

Топ сонымен қатар жалдау мерзімі жалгерлік басталған күні 12 айдан аспайтын және сатып алуға опцион қамтылмаған (қысқа мерзімді жалгерлік) жалдау шарттары үшін, сондай-ақ базалық активтің құны төмен жалдау (құны төмен активтерді жалдау) шарттары үшін танудан босатуды пайдалану туралы шешім қабылдады.

16-шы ХҚЕС-тің (IFRS) қолданылуы Топтың қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

Төменде 16-шы ХҚЕС (IFRS) қабылдануы нәтижесіндегі, Топтың есеп саясатының негізгі ережелері көрсетілген

Жалдау

Шарт жасасу кезінде Топ келісімнің жалдау болып табылатындығын немесе оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Топ шарттың белгілі бір уақыт аралығында сәйкестендірілген активін пайдаланудың бақылау құқығын өтемақыға айырбастауға беретіндігін анықтайды.

Топ жалға алушы ретінде

Топ қысқа мерзімді жалдау мен құны төмен активтерді жалдауды қоспағанда, барлық жалдау шарттарын тануға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Топ жалдау төлемдерін жүзеге асыруға қатысты жалдау бойынша міндеттемелерді және базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды.

i) Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Топ жалдаудың басталу күніне (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күнге) пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер, жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзете отырып жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегере отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады.
Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құнына жалдау бойынша мойындалған міндеттемелердің көлемі, болған бастапқы тікелей шығындар және жалдаудың басталу күніне немесе жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып жасалған жалдау төлемдері жатады.

Пайдалану құқығы нысанындағы актив келесі кезеңдердің барынша қысқасы бойына тікжелілік әдіспен амортизацияланады: активтің пайдалы қызмет етуінің болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі. Топ жалдау мерзіміне сәйкес амортизация мерзімін анықтады.

Егер жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығы Топқа өтетін болса немесе егер активтің бастапқы құны оны сатып алуға арналған опционның орындалуын көрсетсе, актив оның пайдалы қызмет ету мерзімінің бойына амортизацияланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

ii) Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдаудың басталу күніне Топ жалдау мерзімінің ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін мойындайды. Жалдау төлемдеріне алынуға жататын жалдау бойынша кез келген ынталандыратын төлемдерді, индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болатын құбылмалы жалдау төлемдерін және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленетін сомаларды шегере отырып белгіленген төлемдер (оның ішінде іс мәні бойынша белгіленген төлемдер) жатады. Жалдау төлемдеріне, егер Топтың бұл опционды орындайтындығына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционын орындау бағасы және егер жалдау мерзімі Компанияның жалдауды тоқтату опционын әлеуетті орындауын көрсететін болса, жалдауды тоқтату үшін айыппұлдарды төлеу жатады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болмайтын құбылмалы жалдау төлемдері мұндай төлемдердің жүзеге асырылуына әкеп соқтыратын оқиға немесе талап орын алатын кезеңде шығыстар (олар қорларды өндіру үшін жұмсалған жағдайлардан басқа) ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Топ жалдаудың басталу күніне қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады, өйткені жалдау шартында көзделген проценттік мөлшерлеме оңай айқындала алмайды.

Жалдаудың басталу күнінен кейін жалдау бойынша міндеттемелер көлемі пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады.

Сонымен бірге, Топ жалдау мерзімі түрлендірілген, өзгертілген, жалдау төлемдері өзгертілген (мысалы, осындай төлемдерді анықтау үшін пайдаланылатын индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) немесе базалық активті сатып алу опционын бағалау амалы өзгертілген жағдайда жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құнын қайта бағалады.

iii) Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау

Топ қысқа мерзімді жалдауға қатысты мойындаудан босатуды негізгі құралдарды өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни жалдаудың басталу күніне көзделген жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын мерзімді құрайтын және сатып алу опционын қамтымайтын шарттарға) қолданады. Топ сонымен қатар құны төмен активтерді жалдауға қатысты танудан босатуды құны төмен болып есептелетін активтерді жалдау шарттарына қолданып отыр. Қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімінің ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде танылады.

Топ жалға беруші ретінде

Топта активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар қалатын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Пайда болған жалдау кірісі жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты пайда немесе залал туралы есепте кіріске қосылады. Операциялық жалдау шартын жасасу кезінде келтірілген бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау ақысы, ол алынған кезеңдегі түсімнің құрамында танылады.

Шоғырландыру қағидаттары

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі Компания бақылайтын Топтың және кәсіпорындардың (арнайы мақсаттағы кәсіпорындарды қоса алғанда) және еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігін қамтиды. Кәсіпорын бақыланатын компания болып саналады, егер:

- инвестиция объектісіне қатысты өкілеттіктерге ие;
- инвестиция объектісіне қатысудан түсетін ауыспалы табыспен байланысты тәуекелдерге ұшырайды немесе осындай табысты алуға құқығы бар; және
- инвестордың кірісінің көлеміне ықпал ету мақсатында инвестициялар объектісіне қатысты өз өкілеттігін пайдалану мүмкіндігі бар.

Егер фактілер мен мән-жайлар жоғарыда көрсетілген үш бақылау элементінің бір немесе бірнеше өзгерістерін көрсеткен жағдайда, Компания өзінің инвестиция объектісіне бақылауы бар-жоғын қайта бағалайды.

Бақылау топтамасы жоқ инвестордың дауыс беру құқығы, егер инвестордың маңызды қызметті біржақты басқаруға практикалық мүмкіндігі болса, оған өкілеттік беруге жеткілікті құқығы бар. Инвестордың дауыс беру құқығы соңғы өкілеттік беру үшін жеткілікті екенін бағалау кезінде Компания барлық фактілер мен жағдайларды, соның ішінде:

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

- инвесторға тиесілі дауыс құқығы пакетінің өзге де дауыс құқығын ұстаушылардың пакеттерінің мөлшері мен таралу дәрежесіне қатысты мөлшері;
- ықтимал дауыс беру құқығы, оның иесі Компания, басқа дауыс беру құқығын ұстаушылар немесе басқа тараптар;
- басқа шарттық келісімдерде көзделген құқықтар;
- шешім қабылданатын уақытта компанияның маңызды қызметін басқару мүмкіндігінің болуын не болмауын көрсететін кез келген қосымша фактілер мен жағдайлар, соның ішінде акционерлердің алдыңғы жиналыстарындағы дауыстарды бөлу сипаты.

Инвестициялар объектісін шоғырландыру Компания Инвестициялар объектісін бақылауды алған сәттен басталады және Компания Инвестициялар объектісін бақылауды жоғалтқан кезде тоқтатылады. Атап айтқанда, еншілес кәсіпорындардың жыл ішінде сатып алынған немесе сатылған кірістері мен шығыстары жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепке оларды нақты сатып алған сәттен бастап немесе нақты сату күніне дейін енгізіледі.

Пайданың немесе залалдың және өзге де жиынтық табыстың әр компоненті, тіпті бұл бақыламайтын қатысу үлестерінің сальдосы теріс болуына алып келсе де, Топтың бас ұйымының акционерлеріне және бақыламайтын қатысу үлестеріне жатқызылады. Қажет болған жағдайда еншілес ұйымдардың есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкестендіру үшін, ондай ұйымдардың қаржылық есептілігі түзетіледі.

Топтың ішінде операцияларды жүзеге асырудың нәтижесінде пайда болатын барлық топішілік активтер мен міндеттемелер, меншікті капитал, табыстар, шығындар және ақша ағындары шоғырландыру кезінде толығымен алынып тасталады.

Жұмыс істеп тұрған еншілес кәсіпорындардағы топтың иелену үлесінің өзгеруі

Топтың еншілес кәсіпорындарға бақылауды жоғалтуына алып келмейтін еншілес кәсіпорындардағы топтың иелену үлестерінің өзгерістері капиталда ескеріледі. Еншілес кәсіпорындағы топ үлестерінің және бақыланбайтын үлестің баланстық құны осы үлестердің арақатынасының өзгеруін ескере отырып түзетіледі. Бақыланбайтын үлестер түзетілетін сома мен төленген немесе алынған сыйақының әділ құны арасындағы кез келген айырма негізгі топ акционерлерінің капиталында көрсетіледі.

Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар

Қауымдастырылған ұйым – бұл қызметіне Топ тарапынан елеулі ықпал жасалатын ұйым. Елеулі ықпал – бұл инвестициялар объектісінің қаржылық және операциялық саясаты бойынша шешімдер қабылдауға қатысу өкілеттігі, бірақ ол аталмыш саясатты бақылау немесе бірлесіп бақылау дегенді білдірмейді.

Бірлескен кәсіпорын – бұл қызметті бірлесіп бақылау өкілеттігіне ие тараптарда қызметтің таза активтеріне құқықтардың бар болуы ұйғарылатын бірлескен кәсіпкерлік. Бірлескен бақылау – бұл шартта көзделген қызметті бақылаудың бөлінуі, ол елеулі қызметке қатысты шешім қабылдау үшін бірлескен бақылау жасайтын тараптардың бірауызды келісімі қажет етілетін жағдайда ғана орын алады.

Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар қызметінің нәтижелері, активтері мен міндеттемелері үлестік қатысу әдісі бойынша осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген. Үлестік қатысу әдісіне сәйкес қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынға инвестицияларды бастапқы тану кезінде өзіндік құны бойынша танылады, содан кейін олардың баланстық құны сатып алынған күннен кейін инвестициялар объектісінің пайдасындағы немесе залалындағы топтың үлесін тану есебінен ұлғаяды немесе азаяды. Қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынның шығындарындағы топтың үлесі қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындағы оның қатысу үлесіне тең болғанда немесе осы үлестен асып кетсе, топ одан арғы шығындардағы өз үлесін тануды тоқтатады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Кәсіпорынның қатысу үлесі нөлге дейін азайғаннан кейін қосымша шығындар мен міндеттемелер кәсіпорын заңды міндеттемелерді өзіне алған немесе қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорын атынан төлемдер жасаған шамада ғана танылады.

Инвестициялар үлестік қатысу әдісі бойынша кәсіпорын қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорын болған күннен бастап ескеріледі. Инвестицияларды сатып алу кезінде олардың нақты құны мен объектісінің сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің таза әділ құнындағы кәсіпорын үлестерінің арасындағы кез келген айырма инвестициялардың баланстық құнының құрамына енгізілетін гудвилл ретінде ескеріледі. Қауымдасқан кәсіпорынның сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің таза әділ құнындағы топ үлесінің инвестициялар құнынан асып кету сомасы, инвестициялар сатып алынған кезеңдегі қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынның пайдасындағы немесе залалындағы инвестордың үлесін айқындау кезінде кіріс ретінде көрсетіледі.

Топ үлестік қатысу әдісін пайдалануды оның инвестициясы қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорын болуды тоқтатқан немесе сатуға арналған ретінде жіктелген күннен бастап тоқтатады. Егер бұрынғы қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындағы қалған үлес қаржылық актив болып табылса, кәсіпорын қалған үлесті әділ құны бойынша бағалауға тиіс. Топ пайданың немесе залалдың құрамында қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынға инвестициялардың бір бөлігінің шығарылуынан түскен, кез келген қалған қатысу үлесінің әділ құны мен үлестік қатысу әдісін пайдалануды тоқтату күніне инвестициялардың әділ құны арасындағы айырманы таниды. Бұдан басқа бұған дейін осы кәсіпорынға қатысты басқа жиынтық кіріс құрамында танылған барлық сомалар Топ тиісті активтердің немесе міндеттемелердің тікелей шығуын жүзеге асырғандай болып ескеріледі. Демек, егер бұрын өзге жиынтық кірістің құрамында Инвестициялар объектісі деп танылған табыс немесе залал тиісті активтер немесе міндеттемелер шығарылған кезде пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныпталса, Топ үлестік қатысу әдісін пайдалануды тоқтатқан кезде капитал құрамынан кірісті немесе шығынды пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныптайды (қайта сыныптау кезіндегі түзету).

Егер қауымдасқан кәсіпорынның инвестициясы бірлескен кәсіпорынның инвестициясына айналса немесе бірлескен кәсіпорынның инвестициясы қауымдасқан кәсіпорынның инвестициясына айналса, топ үлестік қатысу әдісін қолдануды жалғастырады және қалған үлесті қайта бағаламайды.

Егер қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындағы топты иеленудің тікелей үлесі азайса, бірақ топ үлестік қатысу әдісін пайдалануды жалғастырса, егер осы табыс немесе шығын тиісті активтер немесе міндеттемелер шығарылған кезде пайданың немесе зиянның құрамында қайта сыныпталуы талап етілсе, топ осы азаюмен байланысты басқа жиынтық табыстың құрамында бұрын танылған табыстың немесе залалдың белгілі бір үлесін пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныптайды.

Топ және оның қауымдастырылған немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы операциялар нәтижесінде туындайтын кірістер мен шығындар Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігінде олар осы қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындағы топтың қатысу үлесіне жатпайтын шамада ғана танылады.

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер

Ұзақ мерзімді активтер және шығарылатын активтер топтары, егер олардың баланстық құны негізінен өндірістік қызметте пайдалану процесінде емес, сату кезінде өтелетін болса, сатуға арналған ретінде жіктеледі. Егер актив (шығарылатын активтер тобы) осындай активтерді (топтарды) сатудың әдетте қабылданған шарттарына сәйкес ағымдағы жай-күйінде сатылуы мүмкін болса және сату ықтималдығы жоғары болса, осы шарт орындалды деп есептеледі. Басшылық активті сатуға арналған ретінде жіктелген сәттен бастап бір жыл ішінде сатуды аяқтауы керек.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Егер Топ еншілес кәсіпорынның бақылау пакетін сату жоспарын қабылдаса, оның барлық активтері мен міндеттемелері топтың сатылғаннан кейін бұрынғы еншілес кәсіпорындағы бақыланбайтын үлесті сақтауына қарамастан, жоғарыда көрсетілген өлшемдерді орындау кезінде сатуға арналған ретінде қайта сыныпталады.

Егер Топ қауымдастырылған немесе бірлескен кәсіпорынға салынымды немесе салынымның бір бөлігін сатуды көздейтін сату жоспарын ұстанса, сатылатын салыным немесе оның бөлігі жоғарыда көрсетілген критерийлерге сәйкес сатуға арналған ретінде жіктеледі және топ сатуға арналған ретінде жіктелген салыным бөлігі бойынша үлестік қатысу әдісін қолдануды тоқтатады. Қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынға салынған салымның қалған бөлігі сатуға арналған ретінде қайта сыныпталмайды және үлестік қатысу әдісі бойынша көрсетілуін жалғастырады. Топ шығу топтың қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорынға елеулі ықпалын жоғалтуға әкеп соғатын сәтте үлестік қатысу әдісін пайдалануды тоқтатады.

Топ шығарылғаннан кейін IFRS 9 сәйкес бұрынғы қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындағы қалған қатысу үлесін көрсетеді. Егер кәсіпорын қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорын болып қала берсе, Топ үлестік қатысу әдісін қолдануды жалғастырады.

Сатуға арналған ретінде жіктелген ұзақ мерзімді активтер (шығатын активтер топтары) қайта сыныптау сәтіндегі баланстық құнның ең азы және сатуға жұмсалған шығындарды шегергендегі әділ құн бойынша бағаланады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизация сомасын және құнсызданудан болған залалдарды шегерумен бастапқы құны бойынша көрсетіледі. 2006 жылғы 31 желтоқсанға дейін сатып алынған негізгі құралдар тәуелсіз бағалаушы анықтаған, ХҚЕС-ке көшу күніне бастапқы құн болып табылатын әділ құны бойынша көрсетілген. Нақты құнға тиісті активті сатып алумен тікелей байланысты барлық шығындар енгізіледі.

Өндірістік немесе әкімшілік мақсаттарда одан әрі пайдалану үшін тұрғызылатын аяқталмаған құрылыс объектілері құнсызданудан болған кез келген мойындалған залалдарды шегерумен құрылыс құны бойынша есепке алынады. Құрылыс құны кәсіби қызметтер құнын, сондай-ақ жіктелетін активтер үшін Компанияның есеп саясатына сәйкес капиталдандырылатын қарыздар бойынша шығындарды қамтиды. Мұндай негізгі құрал объектілері құрылыстың аяқталу немесе мақсатты пайдалануға дайындығы кезінде негізгі құралдардың тиісті санаттарына жатады. Бұл активтер бойынша, сондай-ақ өзге жылжымайтын мүлік объектілері бойынша амортизация есептеу активтердің жоспарлы пайдалануға дайын кезінен басталады.

Амортизация ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде жою құнын біркелкі шегерумен негізгі құралдардың (жер учаскелерін және аяқталмаған құрылыс объектілерін қоспағанда) нақты құнын есептен шығару үшін есептеледі. Ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімі, баланстық құны және амортизация есептеу әдісі әрбір есепті кезеңнің соңында талданады, бұл ретте бағалаудағы барлық өзгерістер қаржы есептілігінде салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қараусыз көрсетіледі.

Активтер тобы	**Ұтымды қызметтің орташа мерзімі**
Үйлер мен ғимараттар	8 - 100 жыл
Машиналар мен жабдықтар	3 - 20 жыл
Көлік құралдары	3 - 10 жыл
Өзге активтер	3 - 20 жыл

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржылық жалдау шарттары бойынша алынған активтер пайдалы қолданудың күтілетін мерзімі ішінде топтың меншігіндегі активтер сияқты тәртіппен амортизацияланады. Алайда, меншік құқығы жалға алушыға жалдау мерзімінің соңында өтетініне негізделген сенім болмаған жағдайда, актив екі мерзімнің неғұрлым қысқа мерзімінде толығымен амортизациялануы керек: жалдау мерзімі және пайдалы қызмет мерзімі.

Негізгі құрал объектісі сатқан жағдайда немесе активті пайдалануды жалғастырудан болашақ экономикалық пайда алу күтілмейтін жағдайда есептен шығарылады. Негізгі құрал объектілерін сатудан немесе олардың өзге шығуынан түскен табыс немесе залал осы объектілердің сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырма ретінде анықталады және пайдалар мен залалдарда мойындалады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер (бұдан әрі - «МЕА») жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған залалдарды шегергенде бастапқы құнымен есепке алынады. Амортизация бұл активтердің утымды қызметінің болжамды мерзімінің ішінде тура әдіспен 10-20% мөлшерлемемен есептеп шығарылады. Ұтымды қызметтің болжамды мерзімі және амортизация есептеу әдісі перспективалы негізде есепке алынатын бағалаудағы кез келген өзгерістерді ескере отырып, әрбір есепті кезеңнің соңында қайта қаралады.

Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің құнсыздануы

Компания әрбір есепті күнге материалдық және материалдық емес активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуын тексеруді жүргізеді. Мұндай белгілер анықталған жағдайда құнсызданудан болған залал (егер мұндай бар болса) мөлшерін анықтау мақсатында тиісті активтің өтелетін құны есептеп шығарылады. Өтелетін құн екі мәннің: өткізу шығыстарын шегергенде активтің әділ құны мен пайдалану құндылығының ең көбі ретінде анықталады. Пайдалану құндылығын бағалау кезінде ақша қаражаттарының күтілетін болашақ ағындары уақытпен ақшаның құнын ағымдағы нарықтық бағасын және болашақ ақша ағындарын бағалау оған қатысты түзетілмеген активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау коэффициентін пайдаланумен ағымдағы құнына дейін дисконтталады.

Егер активтің (немесе шоғырландырушы бірліктің) өтелетін құны оның баланстық құнынан төмен болып шығатын болса, бұл активтің (шоғырландырушы бірліктің) баланстық құны өтелетін құнға дейін азаяды. Құнсызданудан болған залалдар дереу пайдалар мен залалдарда көрсетіледі. Құнсызданудан болған залал қалпына келтірілетін жағдайда, активтің (шоғырландырушы бірліктің) баланстық құны оның өтелетін құнын жаңа бағалау нәтижесінде алынған сомаға дейін ұлғаяды, мұндайда жаңа баланстық құны осы актив (шоғырландырушы бірлік) бойынша алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал көрсетілмеген кездегідей анықталған баланстық құннан аспауы тиіс.

Тауарлы-материалдық қорлар

Тауарлы-материалдық қорлар (бұдан әрі - "ТМҚ") өзіндік құнның және өткізудің таза құнының ең аз мәні бойынша көрсетіледі. Өткізудің таза құны аяқтау және өткізу бойынша барлық болжамды шығындарды шегергендегі тауарлық-материалдық қорларды өткізудің ықтимал құнына негізделген.

Дайын өнімнің және аяқталмаған өндірістің өзіндік құны орташа өлшенген әдісті қолдана отырып есептеледі және материалдар бойынша тікелей шығындарды және еңбекке ақы төлеу бойынша тікелей шығындарды және тауарлы-материалдық қорларды олардың ағымдағы жай-күйіне жеткізу және қазіргі орналасқан жеріне жеткізу кезінде келтірілген үстеме шығыстарды қамтиды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржылық құралдарды мойындау

Компания қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзі құрал бойынша тиісті шарттың қатысушысы болатын кезде ғана қаржылық жағдай туралы өзінің жеке есебінде мойындайды. Қаржылық активтер мен міндеттемелер операция күні есепке алу қағидатын пайдаланумен көрсетіледі.

Қаржылық активтер мен міндеттемелер бастапқыда, мәмілелерді жасаумен байланысты шығындарды қоса алғанда немесе шегергенде, алынған немесе төленген сыйақының әділ құнын білдіретін өзіндік құны бойынша көрсетіледі, және кейіннен әділ құны немесе амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Әділ құн әдетте ресми нарықтық баға белгіленіміне сілтемемен анықталады. Егер нарықтық баға белгіленімі қолжетімсіз болса, әділ құн нарықтық деректерге негізделетін дисконтталған болашақ ақша ағындары секілді бағалау бойынша жалпы қабылданған әдістерді пайдалана отырып анықталады.

Тиімді проценттік мөлшерлеме әдісі борыштық міндеттеменің амортизацияланған құнын есептеу және тиісті кезеңге пайыздық табыстарды бөлу үшін пайдаланылады. Амортизацияланған құн тиімді проценттік мөлшерлеме әдісін қолданумен бағаланады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл күтілетін болашақ ақша түсімдерін (тиімді процетінттік мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын борыштық құрал бойынша барлық алынған немесе жасалған төлемдерді, мәмілені ресімдеу жөніндегі шығындарды және өзге сыйлықақыларды немесе дисконттарды қоса алғанда) борыштық құралды өтеуге дейінгі күтілетін мерзімге немесе (егер қолданылатын болса) борыштық құралды есепке қабылдау кезінде баланстық құнына дейін неғұрлым қысқа мерзімге дисконттау мөлшерлемесі.

Қаржылық аитивтер

Қаржылық активтер келесі санаттарға сыныпталады: пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтер («ПЗАӘҚА»), өтеуге дейін ұстап қалынатын инвестициялар, және «қарыздар мен дебиторлық берешек». Сыныптау қаржылық құралдардың сипаты мен мақсатына байланысты болады және бастапқы мойындау кезінде анықталады.

Ақша қаражаты жәнс онң баламалары

Ақша қаражаты және оның баламалары банк шоттарындағы қаражаттарды, жолдағы ақшаны, кассадағы қолма-қол ақша және бастапқы өтеу мерзіі үш айдан аспайтын қысқа мерзімді депозиттер.

Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар

Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар үш айдан бір жылға дейінгі бастапқы өтеу мерзімі бар қысқа мерзімді депозиттерді қамтиды.

Саудалық дебиторлық берешек

Саудалық дебиторлық берешек күмәнді берешектер бойынша резервті шегерумен төлеуге ұсынылған шоттар сомасы бойынша бухгалтерлік есепте мойындалады және көрсетіледі. Күмәнді берешек бойынша резервті Компания дебиторлық берешек шартпен белгіленген мерзімді өтелмеген кезде есептейді. Күмәнді берешектер бойынша резерв кезең сайын қайта қаралады және, егер түзету қажеттілігі туындаса, тиісті сомалар осындай қажеттілік анықталған есепті кезеңнің жиынтық кіріс туралы есебінде көрсетіледі. Үмітсіз берешек анықталу шамасына қарай бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қарыздар және өзге дебиторлық берешек

Қарыздар және өзге дебиторлық берешек тиянақталған немесе анықталатын төлемдері бар, белсенді нарықта бағасы белгіленбейтін туынды емес қаржылық активтерді білдіреді. Қарыздар мен дебиторлық берешек құнсыздануды шегерумен тиімді проценттік мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Проценттік табысы мардымсыз болатын қысқа мерзімді дебиторлық берешекті қоспағанда, проценттік табыс тиімді проценттік мөлшерлемені қолдану жолымен мойындалады.

Өзге қаржы активтері

Басқа қаржылық активтер белсенді нарықта баға белгіленбейтін тіркелген немесе айқындалатын төлемдері бар банктердегі депозиттер сияқты туынды емес қаржылық активтерді білдіреді. Мұндай активтер кез келген құнсыздануды шегере отырып, тиімді проценттік мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша ескеріледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын активтерден басқа қаржылық активтер әрбір есепті күнге құнсыздану көрсеткіштері бойынша бағаланады.

Қаржылық активтер қаржылық активті бастапқы мойындаудан кейін болған, мысалы: болжамды болашақта инвестициялар бойынша ақша қаражаты қозғалысының елеулі өзгерісі, эмитент немесе борышкер бастан кешіретін елеулі қаржылық қиындықтар, шарт талаптарының бұзылуы, қарызгердің қаржылық қиындықтарына байланысты кредитордың жеңілдік шарттарын беруі, қарызгердің банкроттық немесе қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығы, бул қаржылық актив үшін белсенді нарықтың жоғалуы секілді бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде болған объективті куәліктер болған кезде құнсызданады. Амортизацияланған құны бойынша көрсетілген қаржылық активтер үшін құнсыздану сомасы активтің баланстық құны мен бастапқы қолданылған процентік мөлшерлемесі бойынша дисконтталған ақша қаражатының болжамды болашақ қозғалысының ағымдағы құны арасындағы айырманы білдіреді.

Баланстық құн күмәнді берешек бойынша резервті пайдалану арқылы азаятын саудалық дебиторлық берешекті қоспағанда, қаржылық активтің баланстық құны барлық қаржылық активтер бойынша тікелей құнсызданудан болған залалға азаяды.

Егер келесі кезеңде құнсызданудан болған залал сомасы азайса, және азаю құнсыздануды мойындаудан кейін болған оқиғамен объективті байланысты болса, онда құнсызданудан болған залалдың бурын мойындалған сомасы пайдада немесе залалда құнсыздануды түзетім күні инвестициялардың баланстық құны құнсыздану мойындалмаған кездегідей амортизацияланған құн құрауы мүмкін сомадан аспайтын шамада пайдадана немесе залалда түзетім жасалады.

Қаржылық міндеттемелер және үлестік құралдар

Компания шығарған борыштық және үлестік қаржылық құралдар тиісті шарттың мәніне, сондай-ақ қаржылық міндеттеме мен үлестік құралдың анықтамасына орай қаржылық міндеттемелер немесе капитал ретінде сыныпталады.

Үлестік құрал - бұл барлық міндеттемелері шегерілгеннен кейін кәсіпорын активтерінің үлесіне құқықты растайтын кез келген шарт. Компания шығарған үлестік құралдар шығаруға тікелей шығындарды шегергенде түсімдер мөлшерінде көрсетіледі.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Топтың меншікті үлестік құралдарын сатып алу тікелей капиталдан шегеріледі. Топтың меншікті үлестік құралдарын сатып алу, сату, шығару немесе жою нәтижесінде туындайтын кірістер мен шығыстар пайда мен залалда көрсетілмейді.

Дивидендтердің белгіленген сомасы бар *артықшылықты акциялар* шарттық келісімнің мәніне сәйкес біріктірілген қаржы құралы болып табылады. Осыған сүйене отырып, міндеттемелер мен капиталдың компоненттері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке ұсынылған. Бастапқы тану кезінде капитал компонентіне міндеттеменің құрауышы үшін айқындалған әділ құнның тұтас алғанда құралдың бастапқы баланстық құнынан шегерілгеннен кейін соманың қалдығы беріледі. Бастапқы тану кезінде міндеттеме компонентінің әділ құны ұқсас борыштық құралдан проценттің нарықтық мөлшерлемесі бойынша күтілетін ақша ағындарын шегеру жолымен есептеледі. Бұдан әрі міндеттеме құрамдауышы реттелген борыш сияқты қағидат бойынша, ал меншікті капитал құрамдауышы жарғылық капитал сияқты қағидат бойынша өлшенеді.

Қаржылық міндеттемелер шарттар бойынша міндеттемелер туындаған кезде көрсетілетін шарттық келісімдермен ұсынылған.

Саудалық және өзге кредиторлық берешек

Саудалық және көзге кредиторлық берешек бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады, ал кейіннен тиімді проценттік мөлшерлеме әдісін пайдаланумен амортизацияланған құны бойынша қайта бағаланады.

Қарыздар және тартылған қаражаттар

Барлық қарыздар және тартылған қаражаттар бастапқыда қарыз қаражаттарын тартумен байланысты шығыстарды ескере отырып, алынған ақша қаражатының әділ құнын білдіретін құны бойынша есепке алынады.

Бастапқы мойындаудан кейін проценттік қарыздар мен тартылған қаражаттар тиімді проценттік мөлшерлеме әдісін пайдаланумен амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Капиталдандырылуы тиіс қарыздар бойынша шығыстарды қоспағанда, табыстар мен шығыстар (мысалы, үшінші тараптардың кепілдіктері бойынша комиссия) міндеттемені мойындау тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ амортизацияны есепке алу кезінде жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Өзара есепке алулар

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуы мүмкін, және таза сома мойындалған сомаларды өзара есепке алудың заңды құқығы болған және Топтың өзара есепке алуды жүргізу, не бір мезгілде активті өткізу және міндеттемені өтеу ниеті болған жағдайда ғана қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген.

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері туынды құралдар немесе бағалы қағаздар болып табылады, (1) қысқа мерзім ішінде сатудың негізгі мақсатымен сатып алынған, (2) оларды басқару бірлесіп жүзеге асырылатын және құрылымы қысқа мерзімді перспективада пайда алу ниетін іс жүзінде куәландыратын сәйкестендірілетін қаржы құралдары портфелінің бөлігі болып табылатын немесе (3) топ бастапқыда қаржы активтері мен міндеттемелері ретінде көрсеткен, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады. Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда және кейіннен әділ құн бойынша бағаланады. Топ туынды қаржы құралдарын қоса алғанда, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын активтер мен міндеттемелердің әділ құнын айқындау үшін бағалауды пайдаланады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнын түзету жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ осы қаржы құралдарын иелену кезеңі ішінде қаржы құралдарын осы санатқа немесе осы санаттан қайта жіктеуді жүргізбейді.

Қаржылық активтерді және міндеттемелерді мойындауды тоқтату

Қаржылық активтер

Қаржылық активті (немесе, қолдануға болатын жерде, қаржылық активтің бөлігін немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бөлігін) мойындау мынадай:

- активтен ақша қаражатының ағынын алу құқығы аяқталған;
- Компания активтен ақша қаражатының ағынын алу құқығын сақтап қалған, бірақ табыстау келесіміне сәйкес үшінші тарапқа елеулі кідіртусіз оларды толықтай төлеу міндеттемесін қабылдаған, және, негізінен, бұл актив бойынша барлық тәуекелдер мен игіліктерді берген; немесе
- Компания активтен ақша қаражатының ағынын алу құқығын берген, және не (а) негізінен, бұл актив бойынша барлық тәуекелдер мен игіліктерді берген, немесе (б) актив бойынша ешқандай тәуекелдерді бермеген және ұстап қалмаған, бірақ активті бақылауды берген жағдайларда тоқтатылады.

Егер Топ активтен ақша қаражатының ағынын алу құқығын берсе және актив бойынша барлық тәуекелдер мен игіліктерді бермесе, және ұстап қалмаса, және активті бақылауды бермесе, онда актив Топ активке қатысуды жалғастыратын дәрежеде мойындалады. Берілген актив бойынша кепілгерлік нысанында болатын қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құны мен өтем ретінде Компаниядан талап етілуі мүмкін өтемнің ең жоғары сомасы мәндерінің ең азы бойынша бағаланады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені (немесе қаржылық міндеттеменің бөлігін) мойындау ол өтелген, яғни шартта көрсетілген міндеттеме орындалған, жойылған немесе оның қолданыс мерзімі аяқталған кезде тоқтатылады.

Табысты мойындау

Табыстар Компанияның белгілі экономикалық игілікті алуының және табыс дәлдіктің жеткілікті дәрежесімен есептеле немесе бағалана алуының ықтималдығы болатын шамада мойындалады.

Тауарларды өткізу

Тауарларды өткізуден түскен табыс тауардың жеткізілу және меншік құқығының өту фактісі бойынша мойындалады.

Қызметтер көрсету

Қызметтер ұсынудан түскен түсім есепті күнге шарт бойынша жұмыстардың аяқталу дәрежесіне орай мойындалады. Аяқталу дәрежесі есепті күнге дейін жұмыстарды орындау шығындарының шарт бойынша шығындардың жалпы сомасындағы үлесі ретінде анықталады, бұған бұл үлес жұмыстың аяқталу дәрежесін көрсетпейтін жағдай кірмейді. Егер шарт бойынша қаржылық нәтиже сенімді есептеле алмайтын болса, түсім шарт бойынша жұмсалған шығындардың күтілетін өтемі сомасында ғана көрсетіледі. Шарт бойынша шығындар жұмсалған кезеңінде шығыстарға есептен шығарылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Құрылысқа арналған шарттар

Егер құрылысқа арналған шарттың қаржылық нәтижесі сенімді есептеу мүмкін болса, түсім мен шығыстар есепті күнге шарт бойынша жұмыстардың аяқталу дәрежесіне бара-бар деп танылады. Аяқталу дәрежесі, бұл үлес жұмыстардың аяқталу дәрежесін көрсетпейтінін қоспағанда, шарт бойынша шығындардың жалпы есептік сомасындағы есепті күнге дейінгі жұмыстарды орындауға арналған шығындардың үлесі ретінде айқындалады. Орындалған жұмыстардың көлемі, наразылықтар және көтермелеу төлемдері бойынша ауытқулар олар сенімді бағалануы мүмкін дәрежеде ескеріледі және оларды алу ықтималдығы жоғары болып саналады.

Егер құрылысқа арналған шарттың қаржылық нәтижесін сенімді есептеу мүмкін болмаса, шарт бойынша түсімнің өтелуі ықтимал шарт бойынша келтірілген шығындар сомасында ғана танылады. Шарт бойынша шығындар олар шеккен кезеңдегі шығыстар ретінде танылады.

Егер шарт бойынша, жиынтық шығындардың шарт бойынша жиынтық түсімнен асып кетуі ықтимал болса, күтілетін шығын дереу шығыс ретінде танылады.

Егер келтірілген шығындар және танылған пайда шығындарды шегергенде аралық шоттардың сомасынан асып кетсе, сол сомасы Тапсырысшыға шарт бойынша жұмыстар үшін тиесілі ретінде ашып көрсетіледі. Аралық шоттардың сомасы келтірілген шығындардан асатын шарттар бойынша "плюс" танылған пайда, танылған залалдар шегеріле отырып, асып кету сомасы Тапсырысшыға шарт бойынша жұмысқа тиесілі ретінде ашып көрсетіледі. Тапсырыс берушіден шарт бойынша жұмыстарды орындағанға дейін алынған сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте міндеттемелер, алынған аванстар ретінде ашылады. Орындалған, бірақ төленбеген жұмыс үшін ұсынылған шоттардың сомасы дебиторлық және өзге де берешек сияқты қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ашылады.

Қарыздар бойынша шығындар

Жоспарлы пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін елеулі уақыт қажет болатын активтерді сатып алумен, құрылысын салумен немесе құрумен тікелей байланысты қарыздар бойынша шығындар оларды жоспарлы пайдалануға немесе сатуға дайын болғанға дейін осындай активтердің құнына енгізіледі.

Сыныпталатын активтерді сатып алуға оларды жұмсаған кезге дейін алынған қарыз қаражаттарын уақытша инвестициялау нәтижесінде алынған табыс қарыз қаражаттарын тарту шығыстарынан шегеріледі.

Қарыздар бойынша барлық өзге шығындар пайда болу шамасына қарай пайдалар мен залалдарда көрсетіледі.

Зейнетақы міндеттемелері

Компания жұмыскерлердің жалақысынан 10% мөлшеріндегі төлемді зейнетақы қорларына аударым ретінде жүзеге асырады, бірақ айына 252,500 теңгеден аспайды (2018 ж.: 212,500 теңгеден аспады). Зейнетақы қорларына төлемдер жұмыскерлердің жалақысынан ұстап қалынады және жиынтық кіріс туралы жеке есепте жалақы мен аударымдар бойынша жалпы шығыстарға енгізіледі.

Салық салу

Кіріс салығы бойынша шығыстар ағымдағы және кейінге қалдырылған салық сомасын білдіреді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Ағымдағы салық

Ағымдағы салық сомасы жыл ішіндегі салық салынатын пайданың шамасына қарай анықталады. Салық салынатын пайда салық салынуы тиіс немесе басқа жылдары салық салу мақсаты үшін шегерілуі тиіс табыстар немесе шығыстар баптарына орай жиынтық табыс туралы жеке есепте көрсетілген пайдадан ерекшеленеді, сондай-ақ салық салынбайтын немесе салық салу мақсатында шегерімге жатпайтын баптарды мүлдем жояды. Пайдаға ағымдағы салық бойынша міндеттемелер есепті күнге заңнамамен бекітілген салық салу мөлшерлемелерін пайдаланумен есептеп шығарылады.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және салық салынатын пайданы есептеу кезінде пайдаланылатын салық есебінің тиісті деректері арасындағы уақытша айырмаға қатысты мойындалады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, әдетте, барлық салық салынатын уақытша айырмаларды ескерумен көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмаларды ескере отырып, осы уақытша айырмаларды пайдалану үшін болашақта салық салынатын баланстық пайданың болу ықтималдығы жоғары болған кезде көрсетіледі. Егер уақытша айырмалар гудвиллмен байланысты болса немесе салық салынатын пайдаға да, бухгалтерлік пайдаға да ықпал етпейтін мәмілелер (бизнестерді біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберінде басқа активтерді және міндеттемелерді бастапқы мойындау салдарынан туындайтын болса, салық активтері мен міндеттемелері шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілмейді. Бұған қоса, егер уақытша айырмалар гудвиллді бастапқы мойындау нәтижесінде туындайтын болса, кейінге қалдырылған салық міндеттемелері қаржы есептілігінде көрсетілмейді.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері топтың уақытша айырманы қалпына келтіру мерзімдерін бақылау мүмкіндігі болған және осы айырманың таяу болашақта қайтарылмау ықтималдығы жоғары болған жағдайларды қоспағанда, еншілес кәсіпорындарға, қауымдасқан кәсіпорындарға, сондай-ақ бірлескен қызметке жататын салық салынатын уақытша айырмаларды ескере отырып көрсетіледі. Еншілес кәсіпорындар, Қауымдасқан кәсіпорындар және бірлескен қызмет бойынша кейінге қалдырылған салық активтері шегерілетін уақытша айырмаларды пайдалану үшін жеткілікті салық салынатын пайданы болашақта алудың жоғары ықтималдығы және оларды таяу болашақта пайдалануды күту шартымен танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңында қайта қаралады және, егер осы активтерді толық немесе ішінара пайдалану үшін жеткілікті салық салынатын пайданың болашақта болуының ықтималдығы жоғары болып табылмаса, азайтылады. Кіріс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнге заңнамамен бекітілген немесе іс жүзінде бекітілген және салық активін өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелерін (сондай-ақ салық заңнамасының ережелерін) пайдаланумен есептеп шығарылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен активтерін бағалау активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын жабу немесе өтеу тәсілдеріне қатысты Топ ниетінің (есепті күнге жағдай бойынша) салықтық салдарларын көрсетеді.

Жыл ішіндегі ағымдағы және кейінге қалдырылған салық

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар, өзге жиынтық кірістің немесе меншікті капиталдың құрамына тікелей жатқызылатын баптарға олар тікелей қатысты болатын жағдайларды қоспағанда, пайда мен залалда мойындалады. Бұл жағдайда ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар сонымен қатар тиісінше өзге жиынтық кірісте немесе тікелей капиталда мойындалады. Ағымдағы немесе кейінге қалдырылған салық бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерді бастапқы есепке алу нәтижесінде туындаған жағдайда, салықтық әсері осы мәмілелерді есепке алу кезінде көрсетіледі.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Резервтер

Алдағы шығыстардың резервтері Топтың өткен оқиғалар нәтижесінде туындаған міндеттемелері (заңдық немесе іскерлік орта нормаларымен шарттастырылған) болған және Компания бұл міндеттемелерді өтеуі тиіс болуының, ал мұндай міндеттемелердің мөлшері бағалана алуының ықтимaлдығы жоғары болған кезде есепте көрсетіледі.

Есепте көрсетілетін алдағы шығыстар резервінің шамасы бұл міндеттемелерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді ескере отырып, есепті күнге анықталған міндеттемелерді өтеу үшін қажетті соманың ең жақсы бағасын білдіреді. Егер алдағы шығыстар резервінің шамасы міндеттемелерді өтеу жөніндегі болжамды ақша ағындарының негізінде есептеп шығарылатын болса, онда алдағы шығыстар резерві мұндай ақша ағындарының дисконтталған құны ретінде анықталады (егер уақыт бойынша ақша құнының ықпалы елеулі болып табылса).

Егер міндеттемелерді өтеу үшін қажетті төлемдерді үшінші тарап ішінара немесе толықтай өтейді деп күтілетін болса, тиісті дебиторлық берешек өтемнің алынатынына және осы дебиторлық берешек сомасын сенімді бағалау үшін мүмкіндіктің болатынына толық сенімділік бар болған кезде актив ретінде көрсетіледі.

4. ЕЛЕУЛІ ЖОРАМАЛДАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Шоғырландырылған қаржы есептілігін ХҚЕС-ке сәйкес дайындау Топ басшылығының активтер мен міндеттемелердің есепке алынған сомасына және шоғырландырылған қаржы есептілігіне қол қою күніне әлеуетті активтер және міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға және есепті кезеңнің ішінде табыстар мен шығыстардың есепке алынған сомаларына ықпал ететін тұжырымдарды дайындауын және субъективті бағалаулар мен жорамаларды пайдалануын көздейді. Осы бағалаулар тарихи білімдерге және басқа елеулі факторларға негізделуіне қарамастан, оқиғалар немесе әрекеттер нақты нәтижелер бағалаудан ерекшеленетіндей болып қалыптасуы мүмкін.

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған елеулі жорамалдар

Төменде Топ басшылығы Топтың есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланған және шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген сомаға неғұрлым елеулі ықпал ететін бағалаудағы белгісіздік болатындардан басқа елеулі жорамалдар аталған.

«Еврокоптер Казахстан инжиниринг» ЖШС, «Талес Казахстан инжиниринг» ЖШС, «Казахстан А8ЕТ5АЛ/ инжиниринг» ЖШС-ін бірлескен кәсіпорындар ретінде сыныптау

«Еврокоптер Казахстан инжиниринг» ЖШС, «Талес Казахстан инжиниринг» ЖШС, «Казахстан А5Е18АМ инжиниринг» ЖШС бірлескен қызметін оның қатысушыларынан бөлуді көздейтін жауапкершілігі шектеулі серіктестік болып табылады. Бірлескен қызметтің қатысушылары активтерге құқықн-ы иеленуін және бірлескен қызметтің міндеттемелері бойынша жауап беруін көрсететін өзге фактілер мен жағдайлар анықталмады. Тиісінше, бұл бірлескен іс-шараларға инвестициялар бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар ретінде сыныпталды (7-ші ескертпе).

Бағалаудағы белгісіздіктің өзекті дереккөздері

Төменде келесі қаржы жылының ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түзетуге алып келу ықтималдығы жоғары болатын есепті кезеңнің соңында бағалаудағы белгісіздіктің болашақ және басқа негізгі көздеріне қатысты негізгі жорамалдар келтірілген.

Негізгі құралдардың утымды қызмет мерзімі

Топ әрбір жылдық есепті кезеңнің соңында негізгі құралдардың ұтымды қызмет мерзімін қарайды. Активті ұтымды пайдалану мерзімін бағалау: экономикалық пайдалану, жөндеу және қызмет ету жөніндегі бағдарламалар, технологиялық жақсартулар және өзге іскерлік шарттар секілді факторларға байланысты болады. Негізгі құралдардың ұтымды қызмет мерзімін басшылықтың бағалауы бұл шоғырландырылған қаржы есептілігі күніне бар тиісті ақпаратты көрсетеді.

4. ЕЛЕУЛІ ЖОРАМАЛДАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Салық салу

Қазақстанның әртүрлі заңнамалық актілері мен нормаларының жазылуы әрдайым анық бола бермейді, және оларды түсіну жергілікті салық инспекторларының және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің пікіріне байланысты болады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының арасында пікір қайшылығы болатын жағдайлар сирек емес. Қазақстан заңдарын, қаулыларын және стандарттарын жарияланған және анықталған бұзуларға қатысты айыппұлдар мен өсімпұлдар есептеудің қазіргі режимі өте қатал. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды қосымша есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімпұлдардың қазіргі мөлшері елеулі шамада белгіленген; айыппұл мөлшері қосымша есептелген салық сомасының 50%-ын құрайды және өсімпұл мөлшері уақтылы төленбеген салық сомасының 13.75%-ын құрайды. Нәтижесінде, айыппұлдар мен өсімпұлдар қосымша есептелген салықтар сомасынан асып түсуі мүмкін.

Топ басшылығы Топ барлық қолданылатын салықтарды төледі немесе есептеді деп санайды. Түсініксіз жағдайларда Топ салық міндеттемелерін басшылықтың негізді бағалауларының негізінде есептеді. Топтың саясаты сомасы дәлдіктің жеткілікті дәрежесімен анықтала алатын залалдардың туындау ықтималдығы бар болатын есепті кезеңде резервтер қалыптастыруды көздейді.

Қазақстанның салық жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдың әлеуетті сомасы қазіргі уақытта шығыстарға жатқызылған және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып түсуі мүмкін. Пайда болуы мүмкін талап етілмеген арыздар сомасын, егер мұндайлар бар болса, немесе кез келген қолайсыз нәтиженің ықтималдығын анықтау мүлдем мүмкін емес.

Кейінге қалдырылған салық активтері

Кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге бағаланады және активтің бүкіл сомасы немесе бөлігі оның есебінен өтелуі мүмкін жеткілікті салық салынатын пайданың болу ықтималдығы енді болмайтындай дәрежеде азаяды. Мұндай ықтималдықты бағалау өндіріс пен өнімділіктің күтілетін көлемі негізіндегі тұжырымдарды, сондай-ақ Топтың қаржылық міндеттемелерін өтеуді қамтиды.

Топ басшылығы есепті күнге кейінге қалдырылған салық активтеріне қатысты резерв құрудың қажет емес екеніне сенімді, өйткені кейінге қалдырылған салық активтері 50%-дан астам ықтималдықпен толықтай өткізілетін болады. 2019 және 2018 жж. 31 желтоқсанда кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны тиісінше 2,503,879 мың және 3,416,002 мың теңге болды.

Күмәнді дебиторлық берешек және тауарлы-материалдық қорлар

Басшылықтың күмәнді дебиторлық берешек және тауарлы-материалдық қорлар бойынша резервті анықтауы басшылықтан Топтың бұл активтерді өткізу қабілетін үздік бағалау негізінде жорамалдарды қолдануын талап етеді. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп күнінен кейін жалпы экономикадағы өзгерістер нәтижесінде немесе басқа ұқсас жағдайларда басшылық бұл шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау кезінде жасалған қорытындылардан ерекшеленуі мүмкін қорытынды жасауы мүмкін.

5. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ

Операциялық сегменттер түсімді генерациялауға және операциялық нәтижелерін жедел басқарудың жоғары органы үнемі талдайтын және олар үшін жеке қаржылық ақпараты бар шығыстармен байланысты болатын шаруашылық қызметті жүзеге асыратын жекелеген компоненттерді білдіреді. Операциялық басқарудың жоғарғы органын ресурстарды бөлетін және топ қызметінің нәтижелерін бағалайтын бір адам немесе адамдар тобы ұсына алады.

(а) Операциялық сегменттердің сипаттамасы

Топ келесі негізгі операциялық сегменттер аясында жұмыс істейді:

- «Азаматтық мақсаттағы өнім» сегменті;
- «Арнайы өнімдер және қосарлы мақсаттағы өнімдер» сегменті;
- Басқа сегменттер: жалпы Топ үшін маңызды емес болып табылатын өзге қызмет түрлері.

(ә) Есеп беру сегменттерін анықтау үшін басшылық қолданатын факторлар

Топ сегменттері – бұл әр түрлі қосымша құны бар әр түрлі өнімдер шығаратын және әр түрлі клиенттерге бағытталған стратегиялық бизнес бірліктер. Олар бөлек басқарылады, өйткені әр бизнес бірлігі үшін өз нарығы мен технологиялары қажет.

(б) Өнімдер мен қызметтер тұрғысынан кірістерді талдау

	2019 жыл	**2018 жыл**
Азаматтық мақсаттағы өнімді сатудан түскен кіріс	9,275,236	7,621,921
Арнайы өнімдерді және қос мақсаттағы өнімдерді сатудан түскен кіріс	85,921,069	98,183,066
Сервистік қызметтер көлемі (инжиниринг)	-	1,257,839
Түсім жиыны	**95,196,305**	**107,062,826**

(г) Операциялық сегменттердің пайдасын немесе залалын, активтері мен міндеттемелерін бағалау

Жоғарғы жедел басқару органы ХҚЕС бойынша қаржылық есептілікке сәйкес жалпы пайда негізінде әрбір сегмент қызметінің нәтижелерін бағалауды орындайды.

Сегменттер арасындағы өзара есеп айырысулар әрбір сегмент қызметінің нәтижелерін бағалауға енгізіледі. Үшінші тұлғаларға сатудан түскен түсім туралы жоғарғы жедел басқару органына берілетін ақпарат пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы есепті дайындау кезінде пайдаланылған есепке алу қағидаттарының негізінде дайындалады.

Топ сегменттің активтері мен міндеттемелері бойынша ақпаратты ұсынбайды, өйткені мұндай ақпарат жоғарғы жедел басқару органының қарауына тұрақты түрде ұсынылмайды.

5. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ (жалғасы)

Сегменттік ақпарат келесідей берілген:

2019 жыл	**Азаматтық мақсаттағы өнім**	**Арнайы өнімдер және қосарлы мақсаттағы өнімдер**	**Сервистік қызметтер көлемі (инжиниринг)**	**Жиыны**
Түсім	9,275,236	85,921,069	-	95,196,305
Сегменттік түсім	**9,275,236**	**85,921,069**	**-**	**95,196,305**
Жалпы пайда	**400,480**	**9,302,655**	**-**	**9,703,135**
Салыстыру				
Әкімшілік шығыстар				(6,246,493)
Іске асыру бойынша				(1,057,987)
Өзге кірістер/ (шығыстар), нетто				(2,680,056)
Қаржылық кірістер				823,162
Қаржылық шығыстар				(3,853,838)
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың пайдадағы/(шығындағы) үлесі				21,125
Салық салынғанға дейінгі пайда				(3,290,952)
Кіріс салығы бойынша жұмсалатын шығыстар				(1,703,856)
Жыл ішіндегі пайда				**(4,994,808)**

2018 жыл	**Азаматтық мақсаттағы өнім**	**Арнайы өнімдер және қосарлы мақсаттағы өнімдер**	**Сервистік қызметтер көлемі (инжиниринг)**	**Жиыны**
Түсім	7,621,921	98,183,066	1,257,839	107,062,826
Сегменттік түсім	**7,621,921**	**98,183,066**	**1,257,839**	**107,062,826**
Жалпы пайда	**488,952**	**5,607,971**	**309,656**	**6,406,579**
Салыстыру				
Әкімшілік шығыстар				(4,373,429)
Іске асыру бойынша шығыстар				(1,065,370)
Өзге кірістер/ (шығыстар), нетто				1,207,510
Қаржылық кірістер				142,194
Қаржылық шығыстар				(2,638,599)
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың пайдадағы/(шығындағы) үлесі				(357,928)
Салық салынғанға дейінгі пайда				(679,043)
Кіріс салығы бойынша жұмсалатын шығыстар				(899,581)
Жыл ішіндегі пайда				**(1,578,624)**

5. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ (жалғасы)

(д) Географиялық ақпарат

Әрбір жеке ел бойынша түсім (оның материалдылығы жағдайында) мынадай түрде жеке көрсетіледі:

	2019 жыл	2018 жыл
Қазақстан	89,197,816	101,542,854
Ресей	5,161,025	5,343,810
Польша	511,517	-
Қытай	167,691	-
Тәжікстан	89,844	-
Үндістан	55,271	-
Беларусь	7,353	4,872
Испания	5,788	-
Финляндия	-	171,290
ХҚЕС сәйкес деректер бойынша	**95,196,305**	**107,062,826**

Ұзақ мерзімді активтер топтың резиденттік елінде орналасқан және келесідей жеке көрсетіледі (кейінге қалдырылған салық активтері мен қаржы активтерін қоспағанда):

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан	26,532,059	23,232,514
ХҚЕС сәйкес деректер бойынша	**26,532,059**	**23,232,514**

(е) Ең ірі клиенттер

2019 және 2018 жылдардағы жалпы түсімнің 10 немесе одан да көп бөлігін құрайтын клиенттерден түскен түсім келесідей берілген:

	2019 жыл	2018 жыл
«Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі» ММ	29,660,655	11,469
ҚР «Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс комитеті» РММ	25,586,228	-
Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы	6,313,201	8,307,888
«ҚР ҰҚК ШҚ жағалау күзеті өңірлік басқармасы» РММ	3,887,591	4,157,457
«Қазақстан Республикасының цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі» ММ	2,188,772	-
«ҚР ҰҚК үкіметтік байланыс қызметі» ММ	1,267,211	1,078,704
«Қазақстан Республикасы Қорғаныс Министрлігі» ММ	-	70,157,077
«Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті» РММ	-	2,097,684
«Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Ғылым комитеті» РММ	29,000	23,000
«2020 әскери бөлімі» РММ	-	44,926

5. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ (жалғасы)

Ең ірі клиенттер (жалғасы)	**2019 жыл**	**2018 жыл**
"Тенгизшевройл" ЖШС	94,761	44,424
"КТЖ-Грузовые перевозки" ЖШС	1,228,400	1,226,446
"Улан-Удэнский Авиационный завод" АҚ	1,307,875	-
"Рособоронэкспорт" АҚ	1,497,015	2,322,377
"THORMEX" ЖШҚ Польша	511,517	-
"ЦС "Звездочка" АҚ	72,371	175,551
Үндістанның Қорғаныс министрлігі	55,271	-
"СКБК" АҚ	386,840	-
"GS-TEKHO OY/LTD" (Финляндия)	-	171,290
"Мангистаумунайгаз" АҚ	922,220	808,768
"Озенмунайгаз" (Жанаөзен) АҚ	2,127,241	1,506,501
"НПК "Энергоинфотранс" ЖШҚ	125,967	-
"Enigma International" (Енигма Интернатионал) ЖШС	168,801	-
"Алматы электр станциялары" АҚ	-	708,839
«Батыс Қазақстан машинажасау компаниясы» АҚ	23,016	-
"Камкор Вагон" ЖШС	60,936	99,163
"Эмбамунайгаз" АҚ	401,047	60,470
"Cool Infinity" (Машиностроительная корпорация Прохладная) ЖШС	100,178	-
Жиыны	**78,016,114**	**93,002,034**

6. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Машиналар, жабдық және көлік құралдары	Өзге активтер	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
Сатып алу құны немесе бағалау құны						
2018 ж. 1 қаңтарға	402,312	16,933,836	12,736,774	1,401,701	528,187	32,002,810
Түсулер	712,053	507,592	665,067	99,489	628,455	2,612,656
ТМҚ-дан аудару	-	-	16,918	4,374	54	21,346
ТМҚ-ға аудару	-	-	(7,574)	(722)	(790)	(9,086)
Ішкі орын ауыстыру	-	302,149	294,186	82,528	(678,863)	-
Істен шығуы	(9,251)	(71,019)	(78,650)	(25,876)	(477,043)	(661,839)
2018 ж. 31 желтоқсанға	**1,105,114**	**17,672,558**	**13,626,721**	**1,561,494**	**-**	**33,965,887**
Түсулер	101,290	69,540	487,420	87,781	2,866,744	3,612,775
ТМҚ-дан аудару	-	-	39,439	4,865	1,568,426	1,612,730
ТМҚ-ға аудару	-	-	(23,864)	-	-	(23,864)
Ішкі орын ауыстыру	-	100,028	2,974,059	85,216	(3,159,303)	-
Істен шығуы	(19,832)	(687,902)	(505,968)	(207,699)	58,505	(1,362,896)
2019 ж. 31 желтоқсанға	**1,186,572**	**17,154,224**	**16,597,807**	**1,531,657**	**1,334,372**	**37,804,632**
Жинақталған амортизация және құнсыздану:						
2018 ж. 1 қаңтарға	-	(2,224,411)	(6,047,245)	(753,220)	-	(9,024,876)
Жыл ішінде жинақталған тозу	-	(631,400)	(1,059,418)	(99,943)	-	(1,790,761)
Ішкі орын ауыстыру	-	(39,809)	(39,271)	79,080	-	-
Істен шығуы	-	7,001	63,504	11,759	-	82,264
2018 ж. 31 желтоқсанға	-	**(2,888,619)**	**(7,082,430)**	**(762,324)**	-	**(10,733,373)**
Тозу бойынша шығыстар	-	(512,659)	(1,038,689)	(127,683)	-	(1,679,031)
Істен шығуы	-	61,159	930,092	84,255	-	1,075,506
2019 ж. 31 желтоқсанға	-	**(3,340,119)**	**(7,191,027)**	**(805,752)**	-	**(11,336,898)**
Баланстық құны:						
2019 ж. 31 желтоқсанға	**1,186,572**	**13,814,572**	**9,406,780**	**725,905**	**1,334,372**	**26,467,734**
2018 ж. 31 желтоқсанға	**1,105,114**	**14,783,939**	**6,544,291**	**799,170**	**-**	**23,232,514**

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланста бастапқы құны 1,981,470 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 1,828,896 мың теңге), өздігінен амортизацияланған негізгі құралдар бар.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы құны 553,391 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 573,362 мың теңге) негізгі құралдар қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде үшінші тараптарға кепілге берілді.

7. ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАР

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қызмет түрлері, орналасу жері және Топқа тиесілі үлесі көрсетілген топтың еншілес кәсіпорындарының тізімі келесідей берілген:

Атауы	Қызметінің сипаты	Елі	Дауыс беретін акциялардың пайызы	
			31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
«ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ	Қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің («ҚӨК») техникасына, күш беру тораптары мен агрегаттарына жөндеу жұмыстарын жүргізу; жабдықтарды жаңғырту	Казахстан	100%	100%
«С.М. Киров атындағы зауыт»	Теміржол кешеніне арналған навигациялық жүйелер, радиостанциялар, басқару пульттері; мұнай-газ кешеніне арналған басқару блоктары және автоматтандырылған құрылғылар	Казахстан	100%	100%
С. М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ	Суасты теңіз қаруы және теңіз кемелері үшін жанудың гидравлика және автоматика бұйымдары; өндіруші өнеркәсіп үшін пневмоперфораторлар; теміржол кешеніне арналған қосалқы бөлшектер	Казахстан	98%	98%
«Мұнаймаш» АҚ	Мұнай-газ секторы үшін ұңғымалық қарнақты сорғылар, халықтұтынатын тауарлар («ХТТ»)	Казахстан	52%	52%
«НИИ Гидроприбор» АҚ	Мұнай-газ секторы үшін ұңғымалық қарнақты сорғылар, халықтұтынатын тауарлар («ХТТ»), Конструкторлық және зерттеушілік жұмыстар, сондай- актеңіз, өзен катерлерін, корабльдерін, кемелерін және басқа жүзу құралдарын және суасты аппараттарын, жер бетіндегі және әуе роботтары мен катерлерін, құбыр желілерін, бұрғылау ұңғымаларын, суасты объектілерін суасты зерттеуге және жөндеуге арналған жабдықтар дайындау.	Казахстан	90%	90%
«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ	Мұнай кәсіпшіліктеріне арналған арнайы техника, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстар, темір жолдарды жөндеуге және оларға қызмет көрсетуге арналған құралдар, Жылжымалы құрам бөлшектері; ҚӨК өнімдерін өндіру және сату, мамандандырылған техниканың қазіргі заманғы үлгілерін өндіру және жаңғырту	Казахстан	100%	100%
«Семей инжиниринг» АҚ	ҚӨК техникасын жөндеу; қозғалтқыштар, тасымалдау машинлары.	Қазақстан	100%	100%
«Семей машина-құрылыс зауыты» АҚ	Шынжыр табанды тартқыш транспортерлер, жүк вагондарына арналған Люк қақпақтары, инженерлік техниканы жөндеу	Қазақстан	99%	99%

Атауы	Қызметінің сипаты	Елі	Дауыс беретін акциялардың пайызы	
			31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
«Тыныс» АҚ	Медициналық техника, газ қысымды арматура, авиа. бұйымдар, құбырлар, өрт сөндіру құралдары	Қазақстан	99%	99%
«Орал «Зенит» зауыты» АҚ	ҚР ӘТК арналған катерлер мен кемелер; болат конструкцияларды, мұнай-газ кешеніне арналған қосалқы бөлшектерді жобалау және дайындау	Қазақстан	95%	95%
«R&D center Казахстан Инжиниринг» ЖШС	ҚӨК кәсіпорындары үшін мамандандырылған өнімнің жаңа түрлерін әзірлеу және игеру	Қазақстан	100%	100%
«Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС	Авиациялық техниканы жөндеу және қызмет көрсету	Қазақстан	100%	100%
«СП «Қорғау инжиниринг» ЖШС	Адамның тыныс алу органдарын қорғаудың жеке құралдарын өндіру және жеткізу	Қазақстан	100%	100%

8. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қауымдасқан кәсіпорындарға инвестициялар мынадай түрде берілген:

Атауы	Қызметінің сипаты	Елі	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі, %	Баланстық құны	Иелену үлесі, %
Қауымдасқан кәсіпорындар:						
«КАМАЗ инжиниринг» АҚ	Автобустарды, автомобильдерді, арнайы техниканы және оларға қосалқы бөлшектерді өндіру және сату	Қазақстан	250,872	25.00%	255,211	25.00%
Өзгелері			-	49.00%	53,340	49.00%
Құнсыздануға арналған резерв			**(3,303)**		**-**	
Қауымдасқан кәсіпорындарға инвестициялар жиыны			**247,569**		**308,551**	
Бірлескен кәсіпорындар:						
«Казахстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	Электрондық-оптикалық аспаптар өндірісі	Қазақстан	3,734,782	50.00%	3,394,480	50.00%
«Еврокоптер Казахстан инжиниринг» ЖШС	Тікұшақтарды өндіру және оларға техникалық қызмет көрсету	Қазақстан	1,200,470	50.00%	1,100,738	50.00%
«Талес Казахстан инжиниринг» ЖШС	Электрондық жабдықтарды, жүйелерді және/немесе бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу, жасау және сату және осыған байланысты қызметтерді ұсыну; ҚӨК үшін радио және коммуникациялық жабдықтарды жасау, сату және техникалық қызмет көрсету	Қазақстан	-	50.00%	-	50.00%
Құнсыздануға арналған резерв			**-**		**-**	
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар жиыны			**4,935,252**		**4,495,218**	

Жоғарыда аталған барлық қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар Топтың қызметі үшін стратегиялық болып табылады.

8. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

Топ директорлар кеңесінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы шешімімен топ активтерін қайта құрылымдаудың 2016 жылға арналған жоспары бекітілді, оған сәйкес «Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС тарату жоспарлануда. 2017 жылғы ақпанда «Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС қатысушыларының жалпы жиналысының шешімімен оны ерікті түрде тарату туралы шешім қабылданды.

Топтың маңызды бірлескен кәсіпорындары туралы жиынтық қаржылық ақпарат төменде келтірілген. Төмендегі қорытынды қаржылық ақпарат ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған топтың маңызды бірлескен кәсіпорындарының қаржылық есептіліктерінде ұсынылған соманы білдіреді.

	«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС		«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	
	2019 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2018 жыл
Кірістер	1,899,603	2,416,451	5,352,935	3,808,660
Жыл ішіндегі пайда/(шығын) және жиынтық кіріс/ (шығын) жиыны	100,512	(98,954)	(238,071)	(918,675)
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы/(шығынындағы) үлесі	**50,256**	**(49,477)**	**(119,036)**	**(459,338)**

	«КАМАЗ инжиниринг» АҚ	
	2019 жыл	2018 жыл
Кірістер	20,714,233	16,399,376
Жыл ішіндегі пайда/(шығын) және жиынтық кіріс/ (шығын) жиыны	376,807	394,162
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы/(шығынындағы) үлесі	**94,202**	**98,541**

9. ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді тауарлы-материалдық қорлар	428,267	994,495
Негізгі құралдар үшін жеткізушілерге аванстар	219,917	7,778
Қосылған құн салығы	184,436	388,195
Ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялары	1,768	1,000
Өзге	47,640	598,956
	882,028	**1,990,424**

Ұзақ мерзімді қосылған құн салығы «Тыныс» АҚ еншілес кәсіпорындарында 184,436 мың теңге сомасында пайда болды (2018 жылы 388,195 мың теңге). Басшылықтың бағалауы бойынша осы соманы өтеу 12 айдан асатын мерзімде күтіледі.

Ұзақ мерзімді тауар-материалдық қорлар «Семей Инжиниринг» АҚ еншілес кәсіпорындарының 313,227 мың теңге сомасына (2018 ж.: 316,570 мың теңге) және «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ 3,675 мың теңге сомасына шикізатпен және материалдармен ұсынылған.

Жеткізушілерге негізгі құралдар үшін аванстар еншілес кәсіпорындарда пайда болды: "Семей инжиниринг" АҚ 3,591 мың теңге сомасы "Тыныс" АҚ 10,527 мың теңге сомасы және "Петропавл ауыр машина жасау зауыты" АҚ 205,799 мың теңге сомасы.

10. ТАУАРЛЫ-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Шикізат және материалдар	14,429,343	9,145,490
Аяқталмаған өндіріс	7,440,190	8,161,199
Дайын өнім	6,407,462	3,147,385
Қайта сатуға арналған тауарлар	128,737	76,053
Өзге	9,130	3,242
	28,414,862	20,533,369
Өтімсіз ТМҚ бойынша резервті шегерумен	(2,886,713)	(1,838,067)
Сатудың таза құнына дейін есептен шығару (28-ескертпе)	(329,986)	(320,658)
	25,198,163	**18,374,644**

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы өтімсіз тауарлы-материалдық қорлар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жыл басындағы өтімсіз тауарлы-материалдық қорлар бойынша резерв	(2,158,725)	(1,985,406)
Бір жылға есептелген (28-ескертпе)	(1,171,832)	(372,314)
Қалпына келтірілген (28-ескертпе)	35,168	273,255
Бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылды	78,690	(74,260)
Жыл соңындағы өтімсіз тауарлы-материалдық қорлар бойынша резерв	**(3,216,699)**	**(2,158,725)**

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Киров атындағы зауыты» АҚ, «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «Мұнаймаш» АҚ, «Семей Инжиниринг» АҚ, «Семей машина жасау зауыты» АҚ, «Тыныс» АҚ, «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ, «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ-да өтімсіз тауарлы-материалдық қорлары бойынша 3,216,699 мың теңге сомасына резервтер құрылды (2018жылы: 2,158,725 мың теңге).

11. САУДАЛЫҚ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың саудалық дебиторлық берешегі (39-ескертпе)	2,710,473	255,583
Үшінші тараптардың саудалық дебиторлық берешегі	1,979,935	5,204,827
	4,690,408	5,460,410
Күмәнді берешек бойынша резервті шегерумен	(344,765)	(1,398,764)
	4,345,643	**4,061,646**

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы күмәнді берешек бойынша резервтегі қозғалыс былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жыл басындағы күмәнді берешек бойынша резерв	(1,398,764)	(589,636)
Бір жылға есептелген	(370,865)	(1,178,832)
Бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылды	1,424,864	369,704
Кезең соңындағы күмәнді берешек бойынша резерв	**(344,765)**	**(1,398,764)**

11. САУДАЛЫҚ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді берешек бойынша резервті шегергендегі саудалық дебиторлық берешек мынадай валюталарда көрсетілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	3,567,678	3,863,373
Ресей рублі	561,696	185,081
АҚШ доллары	213,381	13,030
Еуро	-	162
Қырғыз сомы	2,888	-
	4,345,643	**4,061,646**

12. ТӨЛЕНЕТІН ӨЗГЕ САЛЫҚТАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қосылған құн салығы	1,250,380	181,011
Өтелуге тиіс өзге салықтар	95,185	256,155
	1,345,565	**437,166**

13. БЕРІЛГЕН АВАНСТАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға берілген қысқа мерзімді авансытар	46,515,081	7,980,384
Байланысты тараптарға берілген қысқа мерзімді аванстар (39-ескертпе)	1,662,790	-
Күмәнді берешек бойынша резервті шегерумен	(341,230)	(499,496)
	47,836,641	**7,480,888**

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін күмәнді берешек бойынша резервтің қозғалысы келесідей берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жыл басындағы күмәнді берешек бойынша резерв	(499,496)	(312,553)
Бір жылға есептелген	(81,556)	(224,919)
Бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылды	239,822	37,976
Жыл соңындағы күмәнді берешек бойынша резерв	**(341,230)**	**(499,496)**

31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді берешек бойынша резервті шегергенде берілген аванстар мынадай валюталарда көрсетілді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	30,225,636	3,488,809
Ресей рублі	15,907,550	1,770,404
Еуро	990,974	2,028,618
АҚШ доллары	712,481	193,057
	47,836,641	**7,480,888**

14. ӨЗГЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Өзге салықтар және бюджетке төленетін өзге төлемдер	289,000	383,624
Болашақ кезеңдер шығыстары	38,338	43,904
Өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешек	25,272	243,883
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	17,959	13,079
Өзге	652,076	143,865
	1,022,645	**828,355**

15. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫЛЫҚ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
	Проценттік мөлшерлеме	Сомасы	Проценттік мөлшерлеме	Сомасы
Сбербанк» АҚ ЕБ	8.5%	125,277	8-14.7%	2,150
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	8%	100,000	7-9%	465,743
«Еуразиялық банк» АҚ «Қазтехнологиялар» АҚ	1.5%-11.5%	90,280	7%	174,701
«Қазтехнологиялар» АҚ	-	56,000	-	-
«SteelManufacturing» ЖШС	-	10,000	-	-
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	6%	1,100	-	-
«Цеснабанк» АҚ	-	-	1.5-13.5%	59,224
		382,657		701,818
Минус: ұзақ мерзімді бөлік		(1,100)		(463)
		381,557		**701,355**

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар 3 айдан 12 айға дейінгі мерзімге банктік депозиттермен ұсынылды.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді қаржы инвестициялары мынадай валюталарда ұсынылған:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	380,547	696,507
АҚШ доллары	1,010	-
Ресей рублі	-	4,848
	381,557	**701,355**

16. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Банк шоттарындағы ақша қаражаты, теңгемен	9,189,591	11,086,581
Банк шоттарындағы ақша қаражаты, шетел валютасы	6,765,454	706,680
Кассадағы ақша қаражаты, теңгемен	15,849	11,493
Қысқа мерзімді депозиттер	3,000	209,705
	15,973,894	**12,014,459**

16. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (жалғасы)

Ақша қаражаты мен оның баламалары мынадай валюталарда берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	9,208,440	11,307,779
Ресей рублі	4,982,623	207,659
АҚШ доллары	1,111,410	333,786
Еуро	671,396	165,235
Украина гривнасы	25	-
	15,973,894	**12,014,459**

17. САТУҒА АРНАЛҒАН АКТИВТЕР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қатысу үлесін іске асыру	4,301,567	4,301,567
Құрал-жабдықтар	3,189	3,189
Өзге ұзақ мерзімді активтер	501	36,478
	4,305,257	**4,341,234**

Қатысу үлесін іске асыруға «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімі негізінде «2016-2020 жылдарға арналған жекешелендірудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 30 желтоқсандағы №1141 қаулысына (сәйкесінше 22.11.2017 ж. және 21.11.2018 ж. №7 және №9 хаттамалары) сәйкес «ЗИКСТО» АҚ, «Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС және «КазИнж Электроникс» ЖШС іске асыруы кіреді. Маңызды үлес 3,851,323 мың теңге мөлшеріндегі «Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС қатысу үлесі болып табылады. Есепті күннен кейінгі кезеңде бұл қатысу үлесі іске асырылды.

18. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жарияланған, шығарылған және толықтай төленген жарғылық капиталы әрқайсысының номиналдық құны 1,000 теңге болатын 26,276,802 акция сандағы жай акциялардан және тиісінше 2018 жылғы 31 желтоқсанға 24,776,802 акциядан тұрды.
2019 жылдың ішінде Компания әрқайсысының номинал құны 1000 теңге тұратын 1,500,000 дана жай акциялар шығарды. Бул акцяларды Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі сатып алды, салым ақша қаражатымен 2019 жылғы 1 наурызда жузеге асырылды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ акцияларының 100%-ы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне тиесілі.
2019 жылы Компания дивидендтер жарияламады және төлемеді.

Жай акцияның баланстық құны

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Барлық активтер	136,449,829	82,401,995
Материалдық емес активтер	(456,982)	(344,220)
Барлық міндеттемелер	(121,410,936)	(63,847,086)
Жай акциялар үшін таза активтер	14,581,911	18,210,689
Акцияның баланстық құнын есептеу мақсатында жай акциялардың саны (дана)	26,276,802	24,776,802
Бір жай акцияның баланстық құны (теңге)	**0,555**	**0,735**

19. ҚОСЫМША ТӨЛЕНГЕН КАПИТАЛ

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қосымша төленген капитал 841,018 мың теңгені құрады. Қосымша төленген капиталға мыналар кіреді:

- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ММ жарғылық капиталына салым ретінде енгізген акциялардың құны мен топтың жарияланған жарғылық капиталының құны арасындағы 428,612 мың теңге сомасындағы айырмашылық;
- 412,406 мың теңге сомасында акционерден алынған нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемемен қарыздар бойынша кейінге қалдырылған салық әсерін ескере отырып, әділ құнға дейін түзету. Бұл қарыздар 2013 жылы толық төленді.

20. БАҚЫЛАНБАЙТЫН ҮЛЕС

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
1 қаңтарға	661,904	642,489
Бақыланбайтын үлестерге жататын жыл ішіндегі пайда және жиынтық кіріс жиынтығы	59,420	55,510
Дивиденттер	(30,021)	(36,095)
Есепті кезеңнің соңына	**691,303**	**661,904**

2019 жылғы және 2018 жылғы 31 желтоқсанға маңызды бақыланбайтын үлесі бар еншілес компаниялардың қаржылық жағдайы және пайда немесе шығыны туралы есеп бойынша жинақталған қаржылық ақпарат былайша берілген:

«Мұнаймаш» АҚ» (48%)	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді активтер	689,267	772,547
Ағымдағы активтер	1,352,611	1,856,042
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	179,856	320,274
Ағымдағы міндеттемелер	749,919	1,257,509
Түсім	3,563,121	2,910,888
Жалпы пайда	417,407	354,144
Жыл ішіндегі пайда/(шығын)	123,895	115,743
Жиынтық кіріс жиыны	123,895	115,743

2019 жылғы және 2018 жылғы 31 желтоқсанға маңызды бақыланбайтын үлесі бар еншілес компаниялардың ақша ағындары бойынша жинақталған қаржылық ақпарат төмендегі кестеде берілген:

«Мұнаймаш» АҚ (48%)	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Операциялық қызмет	39,179	476,429
Инвестициялық қызмет	75,221	(154,535)
Қаржылық қызмет	(208,684)	(199,091)
Барлығы таза ақша ағыны	**(94,284)**	**122,803**

21. ҚАРЫЗ

	Өтеу күні	Проценттік мөлшерлеме	2019 жылғы 31 желтоқсан	Проценттік мөлшерлеме	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қарыз және қаржылай көмек:					
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	Ақпан 2019 ж. - тамыз 2020 ж.	12.0% - 13.0%	17,150,050	12.0% - 13.0%	18,638,926
«Самұрық-Қазына» АҚ	Қараша 2021 ж.	-	5,327,956	-	5,327,956
«АТФ Банк» АҚ	Желтоқсан 2019 ж. – желтоқсан 2020 ж.	12.0% - 13.0%	2,574,131	12.0% - 13.0%	2,453,604
«Теміржолэнерго» ЖШС		-	250,000	-	-
«Қамқор Менеджмент» ЖШС	Ақпан 2020 ж .	-	10,192	-	-
Жеке тұлға (Омаров Н.С.)		-	25,820	-	-
Жеке тұлға (Сулейменов К.Р.)		-	160	-	-
			25,338,309		26,420,486
Қоса алғанда/ (шегерумен):			3,314,396		3,059,584
Жинақталған пайыздар			3,314,396		3,783,087
Дисконт			-		(723,503)
Қарыздар мен бағалы қағаздар жиынтығы			28,652,705		29,480,070
Минус: қарыздардың ағымдағы бөлігі			(28,252,917)		(17,801,877)
Борыштық бағалы қағаздар мен қарыздардың ұзақ мерзімді бөлігі			**399,788**		**11,678,193**

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2016 жылы Кредит желісін беру туралы келісімнің шеңберінде Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-нан жылдық 14%-бен 21,600,000 мың теңге және 4,640,590 мың теңге сомадағы қарызды тиісінше 2019 жылғы 8 тамызда және 2018 жылғы 31 тамызда өтеу мерзімімен тартты.

2017 жылғы тамызда Компания 21,600,000 мың теңге транш бойынша негізгі соманы 6,000,000 мың теңге сомаға ішінара «Самұрық-Қазына» АҚ-нан 2017 жылғы 26 шілдеде алынған қысқа мерзімді қаржылай көмек есебінен өтеді. 2017 жылғы 4 тамыздағы қосымша келісімге сәйкес Компания негізгі борыштың 15,600,000 мың теңге мөлшеріндегі қалған үлесін өтеу мерзімін жылдық 12% сыйақы мөлшерлемесімен 2020 жылғы 10 тамызға дейін ұзартты.

2019 жылы Топ 1 транш бойынша 605,506 мың теңге мөлшерінде негізгі борышты өтеуді жүзеге асырды. 2-ші транш бойынша Компания негізгі борышты 2,485,035 мың теңге сомада активтерді жекешелендіруден түскен қаражаттар есебінен ішінара өтеді, негізгі борыштың 2,155,556 мыңтеңге мөлшеріндегі қалған үлесін өтеу мерзімі 2019 жылғы 1 ақпанға дейін болып белгіленді. Осылайша, 2019 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның негізгі борыш бойынша мерзімі өткен берешегі бар:

- 1 Транш 7,894,494 мың теңге мөлшерінде;

- 2 Транш 2,155,556 мың теңге мөлшерінде.

Негізгі борыш пен сыйақыларды кешіктіргені үшін Топ «Өзге ағымдағы міндеттемелер» тарауының құрамында 1,395,458 мың теңге сомасына айыппұлдар мен өсімпұлдарды таныды (26-ескертпе).

21. ҚАРЫЗ (ЖАЛҒАСЫ)

«Самұрық-Қазына» АҚ

ТОП 2018 жылғы 2 шілдеде «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-мен (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына» АҚ) 5,327,956 мың теңге сомаға №824-И/1 кредиттік шарт жасасты. Кредит мерзімі 2021 жылдың 31 желтоқсанына дейін. Кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу 2019 жылғы 25 қарашадан бастап жыл сайын тиісінше 2 000 000 мың теңге, 2 150 000 мың теңге және 1 177 956 мың теңге төлемдермен жоспарланған болатын. 1 траншты өтеу бойынша 2 000 000 мың теңге мөлшеріндегі берешекке байланысты қарыздың барлық сомасы ағымдағы «қарыздар» тарауында көрсетілген (21-ескертпе).

2018 жылғы 2 шілдедегі №824-и/1 кредиттік шартқа сәйкес «Самұрық-Қазына» АҚ-дан қарыз 4% жылдық сыйақы мөлшерлемесі бойынша танылды. Сыйақының жеңілдікті мөлшерлемесіне байланысты Топ 2018 жылы жылдық 13.25% нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген қарыздың әділ құны мен 753,354 мың теңге мөлшеріндегі алынған қаражат сомасы арасындағы айырманы таныды, дисконт «Болашақ кезеңдер кірістері» тарауында ескерілген. 2018 жылғы дисконттың амортизациясы 29,851 мың теңге сомасында «қаржылық шығыстар» тарауында танылды (33-ескертпе).

2019 жылы Топ кесте бойынша алғашқы төлемнің мерзімін өткізіп алуға жол берді, осыған байланысты кредитор тарапынан ықтимал талап етілуіне байланысты қысқа мерзімді қарыздар құрамындағы барлық берешекті мойындады.

2019 және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық қарыздар теңгемен берілді.

22. ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ САУДАЛЫҚ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Есеп беретін тұлғалар алдындағы ұзақ мерзімді берешек	1,206	240
Жеткізушілер мен мердігерлер алдындағы ұзақ мерзімді кредиторлық берешек	827	3,235,104
	2,033	**3,235,344**

23. АҒЫМДАҒЫ САУДАЛЫҚ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жеткізушілерге және мердігерлерге кредиторлық берешек	15,083,558	5,883,620
Байланысты тараптарға кредиторлық берешек (39-ескертпе)	54,075	49,276
	15,138,047	**5,932,896**

Саудалық кредиторлық берешек келесі валюталармен көрсетілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	1,586,298	4,278,186
Ресей рублі	9,752,260	887,544
АҚШ доллары	2,861,775	708,377
Еуро	937,697	58,789
Украина гривнасы	17	-
	15,138,047	**5,932,896**

24. ӨЗГЕ САЛЫҚТАР БОЙЫНША БЕРЕШЕК

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Төленетін ҚҚС	1,341,898	1,578,417
Жеке тұлғалардан алынатын кіріс салығы	226,995	170,242
Төленетін әлеуметтік салық	150,376	85,261
Зейнетақылық әлеуметтік аударымдар және медициналық сақтандыру	25,666	226,213
Өзге салықтар	11,974	48,310
	1,756,909	**2,108,443**

25. АЛЫНҒАН АВАНСТАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптан алынған авансттар (39-ескертпе)	61,627,580	16,340,065
Үшінші тараптан алынған авансттар	5,482,177	-
	67,109,757	**16,340,065**

Үшінші тараптан алынған аванстар еншілес және қауымдасқан кәсіпорындарға үлестерді сату барысында алдын ала төлемін қамтыды. 2020 жылғы 30 маусымда «Қамқор Менеджмент» ЖШС 27.07.2018 жылғы №ДГ/1 «ҚАЗАҚСТАНДЫҚ АВИАЦИЯЛЫҚ ИНДУСТРИЯ» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесін сатып алу-сату шарты бойынша толық төлем жүргізді, 3,571,024 мың теңге сомасына алынған аванстар өтелді (17-ескертпе).

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынған аванстар мынадай валюталарда көрсетілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	66,905,852	16,340,065
Ресей рублі	203,905	-
	67,109,757	**16,340,065**

26. ӨЗГЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Резервтер	727,199	610,278
Үшінші тарапқа төленетін дивидендтер	407,403	73,051
Еңбекақы төлеу бойынша персоналмен есеп айырысу	283,089	372,320
Өзге кредиторлық берешек	5,901,516	3,675,307
Өзге ағымдағы міндеттемелер	-	55,510
	7,319,207	**4,786,466**

Өзге ағымдағы міндеттемелер теңгемен көрсетілген.

27. КІРІСТЕР

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңдер үшін кірістер былайша берілді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Сатып алынған өнімдер мен қызметтерді сатудан түскен кіріс	64,899,452	68,899,937
Өндірілген өнім мен қызметтерді сатудан түскен кіріс	30,296,853	38,162,889
	95,196,305	**107,062,826**

2019 жылы байланысты тараптармен операциядан түскен табыс 70,804,709 мың теңгені құрады (2018 жылы: 94,551,404 мың теңге), бұл жалпы табыстың 74%-ын құрайды (2018 жылы: 88%) (39-ескертпе).

28. ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңдер үшін шығындар түрлері бойынша өндірілген өнімнің, көрсетілетін қызметтердің өзіндік құны былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	48,784,265	25,125,211
Материалдар мен қорлар	25,110,415	63,277,593
Жалақы және оған байланысты салықтар	7,633,379	5,625,525
Тозу және амортизация	1,643,652	1,092,104
Өзіндік құн құрамындағы өзге шығыстар	1,244,554	4,538,072
Іссапар шығыстары	301,505	189,135
Коммуналдық шығындар және ғимараттарды ұстау	272,395	350,816
Жөндеу және қызмет көрсету	167,521	275,021
Пайдаланылмаған демалыстар мен өзге сыйақылар бойынша резерв	141,660	31,020
Көлік қызметтері	69,414	47,484
Сақтандыру	30,962	16,491
Лицензиялар, рұқсаттар, алымдар, төлемдер және т. б.	30,414	23,849
Күзет қызметтері	20,213	16,520
Жалдау	19,401	17,239
Қызметкерлерді оқыту	13,101	26,858
Байланыс қызметтері	10,319	3,309
	85,493,170	**100,656,247**

29. ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАРЫ

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жалақы және аударымдар	2,070,646	2,165,843
Күмәнді борыштар бойынша резерві	1,191,614	40,660
Бөгде ұйымдардың қызметтері	376,609	486,231
Тозу және амортизация	202,719	204,974
Іссапар және өкілдік шығыстары	185,576	222,199
Жалдау бойынша шығыстар	183,339	241,861
Салықтар	134,513	247,219
Пайдаланылмаған демалыстар және өзге сыйақылар бойынша резерв	48,991	31,020
ТМҚ-ны өткізудің таза құнына дейін есептен шығару (9-ескертпе)	(1,428)	(320,658)
Өтімсіз материалдар бойынша резерв (9-ескертпе)	-	(80,481)
Өзге	1,853,914	1,134,561
	6,246,493	**4,373,429**

30. ІСКЕ АСЫРУ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Еңбекақы төлеу	401,086	314,170
Көлік шығындары	143,486	129,166
Іссапар шығыстары	135,438	126,985
Жарнамаға арналған шығыстар	48,365	47,160
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	39,087	4,779
Материалдар	24,976	144,308
Үй-жайды жалға алу	17,710	12,804
Амортизация және тозу	15,297	17,337
Байланыс қызметтері	10,804	23,102
Коммуналдық қызметтер	3,379	2,381
Өзге шығыстар	218,359	243,178
	1,057,987	**1,065,370**

31. ӨЗГЕ КІРІСТЕР/(ШЫҒЫСТАР) НЕТТО

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Айыппұлдар, өсімпұлдар және тұрақсыздық айыптары бойынша кірістер/(шығыстар)	232,836	8,631
Өтеусіз алынған мүліктен түсетін табыс	136,232	75,420
Жалдаудан түскен кірістер/(шығыстар)	88,499	100,103
Активтердің істен шығуынан түскен кірістер/(шығыстар)	47,540	1,844,685
Өзге активтерді қалпына келтіру/(құнсыздану)	(3,027,190)	854,152
Өзге	(167,827)	62,761
	(2,689,910)	**2,945,752**

«ПСЗ «Омега» АҚ еншілес компаниясының істен шығуынан түсетін кіріс 2019 жылғы активтердің істен шығуынан түсетін кірістердің құрамында 76,735 мың теңге сомасында танылды.

32. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді депозиттер және ағымдағы шоттар бойынша проценттік кірістер	745,040	102,775
Өзге қаржылық кірістер	72,233	37,553
Берілген қарыз бойынша сыйақы	5,889	1,866
	823,162	**142,194**

33. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Шығарылған облигациялар мен қарыздар бойынша проценттер	1,573,069	-
Артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер	43,782	40,163
Өзге қаржылық шығыстар	2,236,987	2,598,436
	3,853,838	**2,638,599**

34. БАҒАМДЫҚ АЙЫРМАДАН ТҮСКЕН ПАЙДА /(ШЫҒЫН), НЕТТО

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Шетел валютасындағы активтерді/міндеттемелерді қайта бағалаудан түскен кірістер	102,628	29,338
Шетел валютасындағы активтерді/міндеттемелерді қайта бағалаудан жұмсалған шығыстар	(92,774)	(1,767,580)
	9,854	**(1,738,242)**

35. КІРІС САЛЫҒЫ

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы кіріс салығы бойынша шығыстар	600,726	407,777
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша үнемдеу	1,103,130	491,804
	1,703,856	**899,581**

Ставканың 20%-ын қолдану кезінде кіріс салығы бойынша күтілетін шығыстар арасындағы салыстырып тексеру:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Салық салынғанға дейін жалғасатын қызметтен болған шығын	(2,790,447)	(499,503)
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық салық 20%	(558,089)	(99,901)
Тұрақты айырмашылықтардың салықтық әсері	2,239,074	952,945
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы/(шығынындағы) үлес	22,871	46,537
	1,703,856	**899,581**

Кейінге қалдырылған салық активтері /кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:

	2019 жылғы 1 қаңтарға	Пайдалар мен шығындарда танылған	2019 жылғы 31 желтоқсанға
Ауыстырылатын салық шығындары	2,773,959	(1,797,361)	976,598
Басқа міндеттемелер	734,894	(467,896)	266,998
Резервтер	677,083	965,966	1,643,049
Саудалық дебиторлық берешек	138,547	(130,466)	8,081
Берілген қарыздар	-	144,701	144,701
Төлеуге салынатын салықтар	24,642	4,976	29,618
Негізгі құралдар	(1,602,975)	176,950	(1,426,025)
	2,746,150	**(1,103,130)**	**1,643,020**

	2018 жылғы 1 қаңтарға	Пайдалар мен шығындарда танылған	2018 жылғы 1 қаңтарға
Ауыстырылатын салық шығындары	4,089,863	(1,315,904)	2,773,959
Басқа міндеттемелер	197,911	536,983	734,894
Резервтер	430,546	246,537	677,083
Саудалық дебиторлық берешек	122,069	16,478	138,547
Төлеуге салынатын салықтар	18,893	5,749	24,642
Негізгі құралдар	(1,621,328)	18,353	(1,602,975)
	3,237,954	**(491,804)**	**2,746,150**

35. КІРІС САЛЫҒЫ (ЖАЛҒАСЫ)

2020 жылғы 7 тамызда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-да корпоративтік кіріс салығы және 2015-2017 жылдар кезеңдері үшін қосылған құн салығы бөлігінде құжаттық салықтық тексеру аяқталды, салықтық тексеру нәтижелері бойынша 5,748,679 мың теңге сомасында корпоративтік кіріс салығы, сондай-ақ, осы салық бойынша 775,504 мың теңге сомасында өсімпұл қоса есептелді. КТС бойынша қосымша есептеу сомасы, Компания салық салынатын кірісті айқындау кезінде сыйақы және бағамдық айырма түріндегі облигациялық қарызға қызмет көрсету бойынша шығыстарды шегерімге жатқызған кезде пайда болды. Компания салық органдарымен өзінің келіспейтінін білдірді және ҚР Қаржы министрлігіне салықтық тексеру нәтижелеріне шағым берді және шоғырландырылған қаржы есептілігінде осы міндеттемені мойындамады, өйткені басшылық еурооблигацияларды шығару және орналастыру жөніндегі мәмілеге байланысты шығыстарды шегеруден алып тастауын және осы шығыстарды жарғылық қызмет мақсатында емес және жылдық жиынтық кіріс алу мақсатында емес деп тануын негізсіз деп санайды.

Компания басшылығы бұл міндеттемелерді есептемеді, өйткені Жарғыға және «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңына және өзге де заңнамалық актілерге сәйкес облигация шығару қандай да бір субъект қызметінің жеке түрі болып табылмайтынын, керісінше, қарыздың баламасы бола отырып, айналым қаражатын және эмитент үшін қосымша қаражат көздерін толықтыруға арналған қаржы құралдарының бірін білдіреді. Осы қаржылық есептілікті шығару кезінде жауап беру мерзімінің келмеуіне байланысты компанияның шағымына жауап алынған жоқ.

36. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Салық салу және реттеу ортасы

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында ұлттық және өңірлік билік органдары алатын әртүрлі салықтарға қатысты бірқатар заңдар бар. Бұл салықтарға қатысты заңдар неғұрлым дамыған нарықтармен салыстырғанда едәуір уақыт бойы қолданылмады, сондықтан олардың ережелерін қолдану көбінесе анық емес немесе белгіленбеген. Тиісінше, салық мәселелері қатысты оқиғалар аз анықталды, және заңдарды заңдық түсінуге қатысты әртүрлі пікірлер бар. Заңнамаға сәйкес салық органдары салық декларацияларының және/немесе салық төлемдерінің кешіктірілуі немесе дұрыс еместігі үшін елеулі айыппұлдар мен өсімпұлдар сала алады. Бұл факторлар салық жүйесі неғұрлым дамыған елдермен салыстырғанда Қазақстан Республикасында неғұрлым елеулі тәуекелдер құрады.

Заңнамаға сәйкес салық органдары салық декларацияларын уақтылы немесе дұрыс бермегені және/немесе салықтарды төлегені үшін айтарлықтай айыппұлдар мен өсімпұлдар салуы мүмкін. Бұл факторлар Қазақстанда салық жүйесі неғұрлым дамыған елдерге қарағанда айтарлықтай салықтық тәуекелдер тудырады.

Заң мәселелері

Компания жекелей немесе жиынтығында Топқа елеулі ықпал көрсетпеген сот талқылауларының және сот шешімдерінің объектісі болды және ара-тұра болуын жалғастырады. Басшылық барлық іскерлік мәселелерді шешу Компанияның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Қоршаған ортаны қорғау

Басшылық Топ қоршаған орта мәселелеріне қатысты Қазақстан Республикасының талаптарын сақтайды және олар бойынша елеулі міндеттемелері жоқ деп санайды. Компания мүмкін залалдарды өтеуге резервтерді бұл қаржы есептілігінде көрсетпеді.

36. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сақтандыру

Топ өндірістік активтерін, үшінші тұлғалар алдындағы, сондай-ақ өз жұмыскерлері алдындағы азаматтық құқықтық жауаптылығын сақтандырмады. Сақтандырудың болмауы активтер құнының төмендеуін немесе міндеттемелердің туындауын білдірмейтіндіктен, бұл активтердің бүлінуімен немесе жоғалуымен байланысты болжап білмеген шығыстарға ешқандай резерв 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл шоғырландырылған қаржы есептілігінде құрылмады.

Нарықты шектеу

Топ қызметінің негізгі түрлерінің бірі қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің жабдықтарын әзірлеу, өндіру және өткізу болып табылады. Топтың қызметі Қазақстан Республикасы үшін стартегиялық болып табылады, лицензиялануы және Қазақстан Республикасының Үкіметі мақұлдауы тиіс. Бұл факт Топ шығаратын өнімдерді өткізу нарығын шектейді.

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ

Топтың негізгі қаржылық құралдары қарызды, ақша қаражатын және қысқа мерзімді салымдарды, сондай-ақ дебиторлық және кредиторлық берешекті қамтиды. Топтың қаржылық құралдары бойынша басты тәуекел кредиттік тәуекел болып табылады. Компания сонымен қатар барлық қаржылық құралдар бойынша туындайтын нарықтық тәуекелді және өтімділіктәуекелін бақылайды.

Капиталдың жетіспеушілік тәуекелін басқару

Топ басшылығы инвесторлардың, кредиторлардың және нарықтың сенімін сақтап қалу, сондай-ақ бизнестің болашақ дамуын қамтамасыз ету үшін капиталдың орнықты базасын ұстау саясатын жүргізеді. Басшылық (инвестицияланған) капиталға пайда нормасын бақылайды; бұл көрсеткішті Топ операциялық қызметтен түскен таза пайданың бақыланбайтын үлестерді шегергенде меншік иелеріне тиесілі капиталдың жалпы шамасына қатынасы ретінде анықтайды.

Топ капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін Топ борыш пен капитал балансын оңтайландыру арқылы Акционер үшін пайданы барынша улғайтқан кезде үздіксіз әрекет ететін кәсіпорын ретінде қызметін жалғастыра алатынына көз жеткізу үшін басқарады.

Жыл ішінде Топтың капитал жеткіліксіздігін басқару тәсілі өзгермеді. Компанияның өзі де, еншілес кәсіпорындардың бірі де капиталға сыртқы талаптардың субъектісі болып табылмайды.

Топ капиталының құрылымы таза қарыз қаражатын (оған қарыздар, кіріктірілген құралды қоса алғанда қаржылық жалдау және ақша қаражаты мен оның баламаларына, пайдалануға шектелген ақша қаражаты мен қысқа мерзімді қаржы инвестицияларына азайғаннан кейін артықшылықты акциялардың борыштық құрамдауышы кіреді) және Топтың капиталын (ол 17, 18 және 19-ескертпелерде ашылғандай жарғылық капиталды, қосымша төленген капиталды, бөлінбеген пайда және бақыланбайтын үлестеді қамтиды) қамтиды.

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қарыз қаражаты	28,652,705	29,480,070
Ақша қаражаты және оның баламалары, қысқа мерзімді қаржы инвестициялары және пайдаланылуы шектелген ақша қаражаты	(15,973,894)	(12,014,459)
Таза қарыз қаражаты	**12,678,911**	**17,465,611**
Меншікті капитал	26,276,802	24,776,802
Таза қарыз қаражатының капиталға қатынасы	48,25%	70,49%

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Қаржы құралдарының санаттары

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық активтер		
Ақша қаражаты және оның баламалары	15,973,894	12,014,459
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	382,657	701,818
Саудалық дебиторлық берешегі	4,347,927	4,076,595
Өзге ағымдағы активтер	1,022,645	828,355
Қаржылық міндеттемелер		
Саудалық кредиторлық берешек	15,140,080	9,168,240
Қарыздар	28,652,705	29,480,070
Қаржылық жалдау	235,501	363,975
Артықшылықты акциялар бойынша міндеттемелер	136,722	136,722
Өзге міндеттемелер	7,344,896	4,787,672

Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Мойындау өлшемдерін, бағалау негізін және қаржылық активтердің, қаржылық міндеттемелердің және үлестік құралдардың әрбір санатына қатысты табыстар мен шығыстар мойындалатын негізді қоса алғанда, есеп саясатының негізгі қағидаттары және қабылданған әдістер туралы деректер қаржы есептілігіне 3-ші ескертпеде ашылған.

Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару - Топ қызметінің маңызды элементі. Топтың операцияларына жататын қаржылық тәуекелдерді Топ тәуекелдер бойынша ішкі есептер арқылы бақылайды және басқарады, бұл есептерде тәкеуелдің дәрежесі және шамасы бойынша тәуекелге бейімділігі талданады. Бұл тәуекелдер нарықтық тәуекелді (валюталық тәуекелді, әділ құнға қатысты проценттік мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін және баға тәуекелін қоса алғанда), өтімділік тәуекелін және ақша ағындарына қатысты проценттік мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Компаниянықтәуекелдерін басқару саясатының сипаты келтіріледі.

Проценттік мөлшерлememен байланысты тәуекел

Проценттік мөлшерлемемен байланысты тәуекел Топ үшін нарықтық проценттік мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін білдіреді, ол инвестициялардың жалпы табыстылығының төмендеуіне және Топтың қарыздары бойынша ақшаның жылыстауының ұлғаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Бұл тәуекел Топ үшін елеулі емес, өйткені проценттік қаржылық активтер және міндеттемелер тіркелген ппроценттік мөлшерлемені қамтиды.

Валюталық тәуекел

Топ Қазақстандық теңге болып табылатын Топтың функционалдық валютасынан ерекшеленетін валютамен деноминацияланған өткізу және сатып алу, сондай-ақ қарыз алу барысында валюталық тәуекелге бейім. Негізінен АҚШ доллары және Ресей рублі болып табылатын шетелдік валютамен деноминацияланған ақша қаражаты мен оның баламаларының, қысқа мерзімді инвестициялардың, саудалық және өзге кредиторлық берешектің сомалары қаржы есептілігінде теңгемен көрсетілген. Нәтижесінде шетелдік валютаға қарсы айырбас бағамдарының өзгерісінен пайда немесе залал туындайды.

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Валюталық тәуекелге бейімділік

Шартты (номиналды) шамаларына қарай Топтың валюталық тәуекелге бейімділігі мынадай болды:

	АҚШ доллары		**Ресей рублі**		**Еуро**	
	31 желтоқсан 2019 ж.	**31 желтоқсан 2018 ж.**	**31 желтоқсан 2019 ж.**	**31 желтоқсан 2018 ж.**	**31 желтоқсан 2019 ж.**	**31 желтоқсан 2018 ж.**
Қаржылық активтер:						
Ақша қаражаты және оның баламалары	1,111,410	333,786	4,982,623	207,659	671,396	165,235
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	1,010	-	-	4,848	-	-
Сауда және өзге дебиторлық берешек	213,381	13,030	561,696	185,081	-	162
Төленген аванстар	712,481	193,057	15,907,550	1,770,404	990,974	2,028,618
Қаржылық міндеттемелер:						
Қарыздар	-	-	-	-	-	-
Саудалық дебиторлық берешек	(2,861,775)	(708,377)	(9,752,260)	(887,544)	(937,697)	(58,789)
Төленген аванстар	-	-	(203,905)	-	-	-
Таза әсері	**(823,493)**	**(168,504)**	**11,495,704**	**1,280,448**	**724,673**	**2,135,226**

Төменде жыл ішінде пайдаланылған валюталардың негізгі орташа өлшенген бағамдары келтірілген:

	2019 жылғы орташа курс	**2018 жылғы орташа курс**
АҚШ доллары	382.75	344.71
Екро	428.51	406.66
Ресей рублі	5.92	5.50
Украина гривнасы	14.87	-
Қырғыз сомы	5.49	-

Есепті кезеңнің соңындағы валюта бағамдары:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	**2018 жылғы 31 желтоқсан**
АҚШ доллары	381.18	384.20
Екро	426.85	439.37
Ресей рублі	6.17	5.52
Украина гривнасы	16.09	-
Қырғыз сомы	5.47	-

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде теңге бағамының АҚШ долларына 10,00%-ға (2018 ж.: 10,00%), Ресей рубліне 16,00%-ға (2018 ж.: 16,00%) және Еуроға 13,50%-ға (2018 ж.: 13,50 %) жоғарылауының немесе төмендеуінің мүмкін ықпалы туралы егжей- тегжейлі деректер келтірілген. 10.00% және 16.00%, 13,50% сезімталдық деңгейі негізгі басшылар үшін валюталық тәуекел бойынша талдау және ішкі есептілікті дайындау кезінде пайдаланылады және валюталар бағамының қисынды мүмкін өзгерістерін басшылықтың бағалауын көрсетеді. Тәуекелге бейімділікті талдау шетелдік валютамен көрсетілген монетарлық баптар бойынша қалдықтарды ғана қарайды және валюталар бағамы өзгерген кезде есепті күнге осы қалдықтарды қайта есептеуді түзетеді. Сезімталдықты талдау мыналарды қамтиды: а) Сыртқы контрагенттермен ашық позициялар, сондай-ақ б) егер осы мәмілелер кредитордың немесе қарыз алушының функционалдық валютасынан ерекшеленетін валютада деноминацияланған болса, топтың шетелдік бөлімшелерімен топішілік мәмілелер бойынша берешек.

Келесі кесте теңге тиісті валюталарға қатысты 10.00% және 16.00%-ға, 13,50%-ге әлсіреген кезде қаржылық активтер мен міндеттемелердің өзгеруін көрсетеді.

Бұл талдау барлық өзге айнымалылар, атап айтқанда, проценттік мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады деп топшылайды.

	АҚШ доллары		Ресей рублі		Еуро	
	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2019ж.	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Пайда мен шығын	(82,349)	(16,850)	1,839,313	204,872	97,831	288,256

Кредиттік тәуекел

Контрагенттер Топтың қаржылық құралдарымен шарттардың талаптарын орындамауы нәтижесінде туындайтын кредиттік тәуекел әдетте, мұндайлар бар болса, контрагенттердің міндеттемелерінің шамасы Компанияның осы контрагенттер алдындағы міндеттемелерінен асатын сомалармен шектеледі. Компанияның саясаты бірқатар бәсекеге қабілетті контрагенттермен қаржылық құралдармен операциялар жасауды көздейді. Кредиттік тәуекелге бейімділіктің ең жоғары шамасы әрбір қаржылық активтің баланстық құнына тең.

Топ өз тәуекелінің ең жоғары шамасы есепті күнге көрсетілген күмәнді берешек бойынша резервтерді шегергенде саудалық дебиторлық берешегінің (11-ескертпе) және берілген аванстардың (13-ескертпе) сомасына тең деп есептейді.

Кредиттік тәуекелдің шоғырланымы оларға қатысты экономикалық шарттардың немесе өзге жағдайлардың өзгерісі олардың өз міндеттемелерін орындауына бірдей ықпал етуі мүмкін деп күтуге негіз бар бір қарызгерден немесе қызметінің шарттары ұқсайтын қарызгерлер тобынан бірнеше берешек сомалары болған кезде туындауы мүмкін.

Есепті күнгі жағдай бойынша және географиялық өңірлер бөлігінде саудалық дебиторлық берешекке қатысты кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай болды:

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Ел ішінде	33,793,314	7,352,182
Ел сыртында	18,388,970	4,190,352
	52,182,284	**11,542,534**

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Топта мәмілелердің дұрыс кредиттік тарихы бар тапсырыс берушілермен жасалуын және кредиттеудің белгіленген лимиттерінен аспауын үнемі бақылауды көздейтін саясат қолданылады. Топ өз клиенттерінің көпшілігімен аванстық төлемнің қайтарылуының банк кепілдігіне қарсы берілген алдын ала төлем негізінде жұмыс істеуінің арқасында кредиттік тәуекел төмендейді.

Топ үшінші тараптардың міндеттемелері бойынша кепілгер болмайды.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша саудалық және өзге дебиторлық берешектің ескіру мерзімі бойынша бөлінуі мынадай болды:

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Мерзімі өтіп кетпеген	699,887	2,263,083
3-6 айға мерзімі өтіп кеткен	26,754	624,261
6-12 айға мерзімі өтіп кеткен	415,622	87,457
12 айдан артық мерзімі өтіп кеткен	3,203,380	1,086,845
	4,345,643	**4,061,646**

Ақша қаражатымен және оның баламаларымен байланысты кредиттік тәуекелге қатысты Топтың тәуекелі ақша қаражаты орналастырылған кредиттік институттармен байланысты, бұл ретте ең жоғары тәуекел осы құралдардың ағымдағы құнына тең және елеусіз болып қарастырылады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ ақша қаражатын Қазақстанның екінші деңгейдегі ірі банктеріне орналастырады: оның ішінде топтың 382,657 мың теңге сомасындағы депозиттерді қоса алғанда, 16,356,551 мың теңге сомасындағы ақшалай қаражатқа:

	Fitch Ratings	Standard&Poor`s	Moody's
«Сбербанк» АҚ ЕБ	BBB- / «Тұрақты»	-	Ba1 / «Тұрақты»
«Еуразиялық банк» АҚ	-	B- / «Тұрақты»	B2 / «Тұрақты»
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	BB+ / «Оң»	BB / «Тұрақты»	Ba1 / «Оң»
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	-	B- / «Оң»	-
«АТФ Банк» АҚ	B- / «Тұрақты»	B- / «Тұрақты»	B2 / «Тұрақты»

Топ екінші деңгейдегі банктерге қысқа мерзімді қаржы инвестицияларын орналастыру кезінде кредиттік, валюталық және өтімділік тәуекелдерін талдайды. Топ кредиттік тәуекелді Екінші деңгейдегі банктерде ақша қаражатын әртараптандырып орналастыру арқылы бақылайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарықтық бағалардың өзгеруі нәтижесінде қаржылық құрал құнының ауытқу мүмкіндігімен түсіндіріледі. Топ нарықтық тәуекелін нарық конъюнктурасының жағымсыз өзгерістеріне байланысты туындауы мүмкін әлеуетті залалдарды мерзім сайын бағалау арқылы басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл Топтың қаржылық міндеттемелердің орындалу тәуекелі. Топ Акционердің талаптарына сәйкес қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру өтімділігінің тәуекелін бақылайды.

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Өтімділік тәуекелін басқарудың түпкілікті жауапкершілігін Топтың қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыруды және өтімділігін басқару жүйесін қалыптастырған директорлар кеңесі көтереді. Топ өтімділік тәуекелін сәйкес резервтерді, банк қарызын және қолжетімді кредиттік желілерді қолдау жолымен, болжамды және накты ақша қозғалысын тұрақты мониторингтеу және қаржылық активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін жолымен басқарады (3-ші ескертпе).

Келесі кестелерде туынды емес қаржылық міндеттемелері бойынша Топтың келісімшарт мерзімдері көрсетіледі. Кесте Топтан төлемнің талап етілуі мүмкін ең ерте күннің негізінде қаржылық міндеттемелер бойынша ақша ағындарының дисконтталмаған қозғалысының негізінде жасалды. Кесте пайыздар бойынша да, борыштың негізгі сомасы бойынша да ақша ағындарын қамтиды.

	Проценттік мөлшерлеме	**1-6 ай**	**6 ай – 1 жыл**	**1-5 жыл**	**5жылдан жоғары**	**Жиыны**
2018 ж.						
Пайызсыз:						
Саудалық кредиторлық берешек	-	5,932,896	-	3,235,344	-	9,168,240
Өзге міндеттемелер	-	4,786,466	-	1,206	136,722	4,924,394
Пайыздық:						
Қарыздар	12%-13%	17,801,877	-	11,678,193	-	29,480,070
Қаржылық жалдау	5%	128,230	-	235,745	-	363,975

	Проценттік мөлшерлеме	**1-6 ай**	**6 ай – 1 жыл**	**1-5 жыл**	**5жылдан жоғары**	**Жиыны**
2019 ж.						
Пайызсыз:						
Саудалық кредиторлық берешек	-	15,138,047	-	2,033	-	15,040,080
Өзге міндеттемелер	-	7,319,207	-	25,689	136,722	7,481,618
Пайыздық						
Қарыздар	12%-13%	28,252,917	-	399,788	-	28,652,705
Қаржылық жалдау	5%	128,172	-	107,329	-	235,501

Келесі кестеде Топтың туынды емес қаржылық активтері бойынша өтеудің күтілетін мерзімдері көрсетіледі. Кесте қаржылық активтердің дисконтталмаған келісімшарттың мерзімдерінің, соның ішінде осы активтер бойынша алынатын пайыздардың негізінде жасалды, бұған Топ ақшаның қозғалысы басқа кезеңде болады деп күтетін жағдайлар кірмейді.

37. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж.	Проценттік мөлшерлеме	1 ай – 1 жыл	1-5 жыл	Белгісіз мерзім	Жиыны
Пайызсыз:					
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	-	-	-	-	-
Қысқа мерзімді депозиттер	11 84%	701,355	463	-	701,818
Пайыздық					
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	12,014,459	-	-	12,014,459
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	-	49,375	-	-	49,375
Саудалық дебиторлық берешегі	-	4,061,646	-	14,949	4,076,595
Өзге активтер	-	828,355	-	-	828,355

2019 ж.	Проценттік мөлшерлеме	1 ай – 1 жыл	1-5 жыл	Белгісіз мерзім	Жиыны
Пайызсыз:					
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	-	66,000	-	-	66,000
Қысқа мерзімді депозиттер	1 5-11 5%	315,557	1,100	-	316,657
Пайыздық					
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	15,973,894	-	-	15,973,894
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	-	11,649	-	-	11,649
Саудалық дебиторлық берешегі	-	4,345,643	-	2,284	4,347,927
Өзге активтер	-	1,022,645	-	-	1,022,645

38. ӘДІЛ ҚҰНЫ

Әділ құн, мәжбүрлі сату немесе жою кезіндегі сату жағдайларын қоспағанда, құрал хабардар тараптар арасында коммерциялық шарттармен айырбасталуы мүмкін сома ретінде анықталады. Топтың қаржылық құралдарының көпшілігі үшін әділ құнды анықтау үшін қолданыстағы қолжетімді нарықтық механизмдер болмағандықтан, әділ құнды бағалау кезінде ағымдағы экономикалық жағдайлар және құралға тән нақты тәуекелдер негізіндегі жорамалды пайдалану қажет.

Келесі әдістер мен жорамалдарды Топ қаржылық құралдардың әділ құнын есептеу үшін пайдаланады:

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражатының және оның баламаларының баланстық құны осы қаржылық құралдарды өтеудің қысқа мерзімді сипатының салдарынан олардың әділ құнына тең болады.

Саудалық және өзге дебиторлық және кредиторлық берешек

Өтеу мерзімі 12 айдан аз саудалық және өзге дебиторлық және кредиторлық берешек бойынша баланстық құн осы қаржылық құралдардың салыстырмалы қысқа мерзімділігіне байланысты әділ құнға жақындайды.

38. ӘДІЛ ҚҰНЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Алынған қарыз

Банк қарызына қатысты есеп-қисап ұқсас өтеу мерзімі және кредиттік рейтингтік параметрлері бар қарыз бойынша тиісті жылдың соңында басым болатын нарықтық мөлшерлемелерді пайдаланумен өтеудің есептік кезеңінің ішінде жекелеген қарыздар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы жасалды.

Әділ құны бойынша тұрақты негізде бағаланбаған активтер мен міндеттемелердің әділ құны (бірақ әділ құнды ашу талап етіледі).

Басшылық қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнынан елеулі ерекшеленбеді деп санайды.

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда топ активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны олардың әділ құнына тең болды.

2018 жылғы 31 желтоқсанға және 2019 жылғы 31 желтоқсанға әділ құн иерархиясы

	2018 жылғы 31 желтоқсанға			
	1-деңгей	**2-деңгей**	**3-деңгей**	**Жиыны**
Қаржылық активтер				
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	-	701,355	-	701,355
Қаржылық емес активтер				
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	-	4,341,234	-	4,341,234
Қаржылық міндеттемелер				
Қарыздар	-	29,480,070	-	29,480,070
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	-	363,975	-	363,975

	2019 жылғы 31 желтоқсанға			
	1-деңгей	**2-деңгей**	**3-деңгей**	**Жиыны**
Қаржылық активтер				
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	-	381,557	-	381,557
Қаржылық емес активтер				
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	-	4,305,257	-	4,305,257
Қаржылық міндеттемелер				
Қарыздар	-	28,652,705	-	28,652,705
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	-	235,501	-	235,501

2 және 3-ші деңгейдің қаржылық активтері мен қаржылық міндеттемелерінің әділ құны ақша қаражатының дисконтталған ағынын талдау негізінде бағалаудың жалпы танылған модельдері бойынша есептелді. Бұл ретте неғұрлым елеулі бастапқы дерек контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін дисконттау мөлшерлемесі болды.

39. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Байланысты тараптар Топтың қауымдасқан, бірлескен және еншілес кәсіпорындарын және Топтың жалғыз акционерін, сондай-ақ Топтың жалғыз акционерінің еншілес компанияларын, оның ішінде коммерциялық пайда табуға бағытталған мемлекеттік компанияларды, сондай-ақ министрліктер мен ведомстволарды қамтиды.

Саудалық дебиторлық берешек (11-ескертпе)

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Министрліктер мен ведомстволар	2,702,666	249,883
«ЗИКСТО» АҚ	7,645	209,000
«Қазақстан инжиниринг дистрибьюшн» ЖШС	162	-
«КазИнж Электроникс» АҚ	-	17,575
	2,710,473	476,458
Байланысты тараптардың күмәнді берешегі бойынша резервті шегерумен	(162)	(220,875)
	2,710,311	**255,583**

Алынатын дивидендтер

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
«КазИнж Электроникс» АҚ	17,575	17,575
	17,575	**17,575**

Ағымдағы саудалық кредиторлық берешек (22-ескертпе)

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Министрліктер мен ведомстволар	54,075	-
«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	-	25,276
«КазИнж Электроникс» АҚ	-	10,000
Өзге	-	14,000
	54,075	**49,276**

Берілген аванстар (13-ескертпе)

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Министрліктер мен ведомстволар	3,557	-
«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС	1,641,293	-
«Индра» ЖШС	14,000,	-
«Қорғау инжиниринг» ЖШС	3,940	-
	1,662,790	**-**
Байланысты тараптардың күмәнді берешегі бойынша резервті шегерумен	**(17,940)**	**-**
	1,644,850	**-**

39. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (ЖАЛҒАСЫ)

Алынған аванстар (25-ескертпе)

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Министрліктер мен ведомстволар	61,627,580	16,340,065
	61,627,580	**16,340,065**

Тауарлар мен қызметтерді іске асыру (27-ескертпе)

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
Министрліктер мен ведомстволар	70,761,462	94,551,404
«КАМАЗ-Инжиниринг» АҚ	43,247	-
	70,804,709	**94,551,404**

Тауарлар мен қызметтерді сатып алу

	31 желтоқсан 2019 ж.	31 желтоқсан 2018 ж.
«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	474,107	2,969,313
«ЗИКСТО» АҚ	149,286	-
«КАМАЗ-Инжиниринг» АҚ	-	4,536,161
«КазИнжЭлектроникс» АҚ	-	252,650
«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС	-	263,766
	623,393	**8,021,890**

Негізгі персоналға сыйақы

2019 жылғы 31 Желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңдерде негізгі басқарушы персоналға берілетін өтемақылар 513,293 мың теңгені және 87,075 мың теңгені құрады.

40. ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ЕМЕС ОПЕРАЦИЯЛАР

	2019 ж.	2018 ж.
1 қаңтарға қарыздар сальдосы	**29,480,070**	**28,758,183**
Қаржы қызметінен түсетін ақша ағындары	(1,243,638)	(1,717,003)
Сыйақыны төлеу	(1,964,741)	(608,947)
Ақшалай емес өзгерістер:		
Есептелген сыйақылар	1,984,608	2,771,405
Қарыздар бойынша өсімпұлдарды/айыппұлдарды есептеу	348,264	-
Дисконтты есептеу	-	(753,354)
Дисконттау әсері	723,503	29,851
Өзге	(675,361)	797,935
31 желтоқсанға қарыздар сальдосы	**28,652,705**	**29,480,070**

41. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Әлемдегі және елдегі экономикалық жағдай.

2020 жылғы 16 наурызда Қазақстан Республикасының Үкіметі COVID-19 вирусының ғаламдық індетіне байланысты төтенше жағдай жариялап, ол 2020 жылғы 11 мамырға дейін ұзартылды. Вирустың таралуын төмендету мақсатында Қазақстанда тұрғындардың жүріп-тұруына бірқатар шектеулер қойылып, бұл еліміздегі көптеген кәсіпорындардың қалыпты экономикалық қызметінің төмендеуіне әкеліп соқты. Әлемдегі басқа елдердің Үкіметтері вирустың әсерін шектеу мақсатында ұқсас шектеулер енгізіп, бұл ғаламдық экономикалық белсенділікті барынша төмендетті.

Covid-19 операциялық және қаржылық көрсеткіштерге әсер ету деңгейі белгілі бір оқиғаларға, соның ішінде аурудың ұзақтығы мен таралуына, тұтынушыларға, қызметкерлерге және топтың жеткізушілеріне әсер етеді, олардың барлығы белгісіз және болжау мүмкін емес.

Қазіргі уақытта Covid-19 Топтың қаржылық жағдайына немесе нәтижелеріне әсер етуі мүмкін дәрежесі белгісіз болып қалады және қазіргі уақытта жеткілікті сенімділікпен бағаланбайды.

Алайда, Топ басшылығы қорғаныс-өнеркәсіп секторы ел экономикасында басым сектор болып табылады деп санайды, жоғарыда баяндалған мән-жайлар топ қызметінің үздіксіздігіне және оның қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

Мұнайдың әлемдік бағасы да 2020 жылғы наурызда едәуір төмендеді, ал қазақстандық теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 381.18 теңгеден 2020 жылғы 20 қазандағы жағдай бойынша шамамен 427.98 теңгеге дейін төмендеді (2020 жылғы сәуірде АҚШ долларының бағамы ең жоғары белгіге – бір АҚШ доллары үшін 448.52 теңгеге жетті).

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» (Kazakhstan Engineering) «акционерлік қоғамының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 17 қазандағы №773 қаулысына, Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің 2020 жылғы 12 наурыздағы №131 бұйрығына, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің 2020 жылғы 8 сәуірдегі №197 бұйрығына сәйкес 27,845,931 мың теңге сомасына 100% бағаланған мөлшерде «Қазтехнология» АҚ-ның орналастырылатын акцияларына ақы төлеуге берілді. Топтың жарияланған акцияларының саны 56,261,100 жай акция мөлшерінде айқындалған.

2020 жылға арналған Топтың активтерін қайта құрылымдаудың жоспары (Директорлар кеңесінің №3 шешімі) 2020 жылғы 8 сәуірде бекітілді.

2020 жыл ішінде «Қазақстан авиациялық компаниясы» ЖШС жарғылық капиталындағы топтың қатысу үлесінің 50%-ын «Қамқор Менеджмент» ЖШС сатып алды, алынған авансгар өтелді. Бұған дейін «Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС сенімгерлік басқару шартына сәйкес бірлесіп басқарған болатын.

Топтың 2020 жылғы 21 қыркүйекте «КАМАЗ – Инжиниринг» АҚ (қауымдасқан ұйым) 25% жай акцияларын сатып алу – сату шарты (21.09.2020 ж. №05-1-5/2279 шарты) жасалды.

2020 жылғы 6 қарашада Топтың сатып алу-сату шарты жасалды, оған сәйкес Топ «Қазақстан инжиниринг Дистрибьюшн» ЖШС (қауымдасқан ұйым) жарғылық капиталына қатысу үлесінің 49%-ын сатып алады (06.11.2020 ж. №05-1-5/2658 шарты).

2020 жылғы 9 қыркүйектегі №614 «Азаматтарға арналған үкімет «мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ бұйрығымен «Тыныс» АҚ еншілес компаниясы – «СП «Қорғау инжиниринг» ЖШС қызметінің тоқтатылуы тіркелді. «СП «Қорғау инжиниринг» ЖШС өзінің барлық міндеттемелерін өтеді.

«Тыныс» АҚ 25.11.2016 жылғы кредиттік желі беру туралы келісім-шартында «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен айналым қаражатын толықтыру мақсатында 1,399,395 мың теңге сомасында қарыз алды.

41. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР (ЖАЛҒАСЫ)

«Зенит» Орал зауыты» АҚ иондаушы сәулеленуді генерациялайтын аспаптармен және қондырғылармен жұмыс істеуге лицензиясын алды (08.04.2020 жылғы №20005964), және Экспорттық бақылауға жататын өнімді импорттауға лицензиясын алды. (13.07.2020 жылғы №000KZ20000001924).

Есепті шығару күніне, «Forte Bank» АҚ-мен қолданыстағы кредиттік желіні 1,100,000,000 (бір миллиард жүз миллион) теңге сомасына дейін ұлғайтуға шарт жасасу процесінде «С.М. Киров атындағы зауыты» АҚ шартты міндеттемелер мен айналым капиталын 2021 жылғы 31 желтоқсан бойынша нысаналы мақсаты бар мерзімге ұлғайтуға құқылы. Сыйақы мөлшерлемесі - жылдық 13% мөлшерлеме. 18.08.2020 жылғы жағдай бойынша «Forte Bank» АҚ ашылған кредиттік желі шеңберінде қарыздар бойынша Қоғамның міндеттемесі 99,946,028 теңгені құрайды.

«С.М. Киров атындағы зауыты» АҚ Директорлар кеңесі 3,655,948,000 теңге (министрліктер мен ведомстволармен), 2,161,548 АҚШ доллары («Кб Радар» ААҚ – мен) және 100,744,800 Ресей рублі («НПО Вектор» АҚ-мен) сомасына шарттар жасасу арқылы қоғамның міндеттемелерін оның меншікті капиталы мөлшерінің он не одан көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайтуы туралы шешім қабылдады.

2020 жылы «Семей инжиниринг» АҚ Тапсырыс берушімен жасалған шарттар бойынша кемінде 11,982 млн. теңге сомасына өнім өндіруді және оны жүзеге асыруды жоспарлап отыр. 19.08.2020 жылғы жағдай бойынша Қоғамның 2022 жылға дейін қоса алғанда «Бронетехниканы күрделі жөндеу» пәні бойынша Тапсырыс берушімен келісім-шарттары бар.

2020 жылғы 7 тамызда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» акционерлік қоғамында (бұдан әрі – Компания) 2015-2017 жылдар кезеңіндегі корпоративтік кіріс салығы және қосылған құн салығы бөлігінде құжаттық салықтық тексеру аяқталды. Салықтық тексеру нәтижелері бойынша 5,748,679 мың теңге сомасында корпоративтік кіріс салығы, сондай-ақ осы салық бойынша 775,504 мың теңге сомасында өсімпұл қоса есептелінді. КТС бойынша қосымша есептеу сомасы Компания салық салынатын кірісті анықтау кезінде сыйақы және бағамдық айырма түріндегі облигациялық қарызға қызмет көрсету бойынша шығыстарды шегерімге жатқызған кезде пайда болды.

Компания салық органдарымен өзінің келіспейтінін білдіріп, салықтық тексеру нәтижелеріне ҚР Қаржы министрлігіне шағым берді, өйткені басшылық еурооблигацияларды шығару және орналастыру жөніндегі мәмілеге байланысты шығыстарды шегеруден алып тастауды және осы шығыстарды жарғылық қызмет және жылдық жиынтық табыс алу мақсатында емес деп тануды негізсіз деп санайды.

Компания басшылығы бұл міндеттемелерді есептемеді, өйткені Жарғыға және «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңына және өзге де заңнамалық актілерге сәйкес облигация шығару қандай да бір субъект қызметінің жеке түрі болып табылмайтынын, керісінше, қарыздың баламасы бола отырып, айналым қаражатын және эмитент үшін қосымша қаражат көздерін толықтыруға арналған қаржы құралдарының бірін білдіреді. Осы қаржылық есептілікті шығару кезінде жауап беру мерзімінің келмеуіне байланысты компанияның шағымына жауап алынған жоқ.

42. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН БЕКІТУ

Топтың бұл шоғырландырылған қаржы есептілігін басшылық 2020 жылғы 20 қарашада мақұлдады және шығару үшін бекітті.